

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Ratsastuksen nuorisotyö

Mari Lieskoski

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(4/2019)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Koulutuksen nimi

Tekijät: Mari Lieskoski
Opinnäytetyön nimi: Ratsastuksen nuorisotoiminta
Sivumäärä: xx ja xx liitesivua
Työn ohjaaja(t): Eevastiina Gjerstad
Työn tilaaja(t): Suomen Ratsastajainliitto ry.

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on nuorisotyön kehittäminen ratsastajainliitossa ja ratsastusseuroissa. Opinnäytetyön tilaajana toimii Suomen Ratsastajainliitto ry (SRL). Työ on tehty tilaajan tarpeesta kehittää ratsastuksen nuorisotoimintaa. Työ on toteutettu monella tasolla yhtä aikaa siten, että jokainen taso on täydentänyt toisiaan. Tämä opinnäytetyö on jatkoa Sanni Uusitalon, Boostia ratsastuksen nuorisotoimintaan-opinnäytetyölle, jossa on kuvattu ja selkeytetty nuorisotoimijoiden roolia alueilla ja seuroissa.

Tarkoituksena oli kartoittaa seuroissa jo tehtävää nuorisotyötä, sekä tuoda jo tehtävää työtä näkyväksi. Tarkoitus on tuottaa myös materiaalia ja työkaluja seuroille avuksi. Tarkoituksena oli myös pohtia, miten alueilla ja seuroissa voisi työtä vielä kehittää, sekä selvittää, onko aiemmassa opinnäytetyössä tehdyt aluevastaavien työnkuvat saatu jalkautettua käytäntöön.

Työn tavoitteena oli selvittää miten nuorisotyötä voisi kehittää Suomen Ratsastajainliitossa sekä ratsastusseuroissa. Millaista nuorisotyötä ratsastajainliiton alueilla ja seuroissa jo tehdään? Millaisia työkaluja voisimme tuottaa nuorisotyön tukemiseksi? Miten voisi tuoda jo tehtävä nuorisotyö näkyväksi? Miten nuorisotyötä seuroissa voisi kehittää? Miten alueiden nuorisotyötä voisi kehittää? Onko alueiden nuorisovastaavien toimenkuvat saatu jalkautettua käytäntöön? Miten voisimme yhteisöpedagogiikan keinoja käyttäen vielä nostaa nuorisotyön laatua ja tarkoitusta?

Näihin kysymyksiin vastaan tutkimuksella ja teorialla, jonka pohjalta olen laatinut kehittämisideoita sekä materiaalia nuorisotoiminnan tueksi. Tutkimuksia tehtiin kaksi ja ne toteutettiin Survey-kyselynä. Toinen kysely tehtiin ratsastusseuroille nuorisotyöstä ja toinen SRL:n alueiden nuorisotoiminnasta vastaaville. Näitä tutkimuksia hyödynnettiin myös pohjana kehityskeskusteluissa alueiden nuorisovastaaville sekä materiaalin tuottamiseen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa tarkastelen nuorisotyön keskeisiä käsitteitä yhteisöpedagogiikan kentältä: Osallisuus, yhteisöllisyys, liikuntakasvatus ja sosiaalipedagogiikka. Sosiaalipedagogiikkaa tarkastelen erityisesti sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kautta.

Työ tuotti materiaalina nuorisotyön oppaan, sekä tavoitteiden asettamiseen lomakkeet alueiden nuorisotoiminnasta vastaaville. Lisäksi Ratsastajainliiton alueille on nyt perustettu nuorisotiimejä. Suomen Ratsastajainliitolla ja seuroissa on jo olemassa hyviä ja toimivia rakenteita. Nuorisotyötä tehdään jo paljon ja tämän avulla nostan tuota työtä näkyväksi ja tuon myös teoriaa nuorisotyön tueksi ja elämäntaitojen opettamiseen. Työni tuo myös konkreettisia työvälineitä kentälle toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, sekä arvioimiseen. Seuroissa on selkeästi halua kehittää nuorisotoimintaa ja saada siihen koulutusta ja työvälineitä. Koulutuksesta hyötyisivät myös alueiden nuorisovastaavat. Erityisesti panostaisin teorian tuomista nuorisotyön taustalle. Ratsastajainliitto voisi hyötyä nuorisotyön ammattilaisista ja erilaisista nuorisotyön hankkeista.

Vaikka työ on laadittu ratsastuksen nuorisotyöstä, pystytään opinnäytetyöni tuloksia heijastamaan kaikilta osin eläinten kanssa tapahtuvaan nuorisotyöhön. Tiettyjen osa-alueiden kuten osallisuuden, yhteisöllisyyden sekä liikuntakasvatuksen osalta sitä voidaan soveltaa kaikkeen nuorisotoimintaan.

Asiasanat: ratsastus, osallisuus, nuorisotyö, liikuntakasvatus, yhteisöllisyys, <http://finto.fi/ysa/fi/>

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Mari Lieskoski
Title: Ratsastuksen nuorisotoiminta
Number of Pages: xx and xx attachment pages
Supervisor(s): Eevastiina Gjerstad
Subscriber(s): Suomen Ratsastajainliitto ry

The purpose of this thesis is to improve the youth work in the equestrian federation and the equestrian societies. The subscriber of the thesis is the Equestrian Federation of Finland. This research was made for the need of the subscriber to be able develop union youth activities. This thesis has been made on many levels simultaneously, so that each level fulfilled each other during the work. It is continuation to the thesis Boost made by Sanni Uusitalo concerning the description of the youth workers in the different areas and societies. The purpose of this thesis was to survey and bring forth the youth work which has already being done in the societies. My intention was also to produce tools and material to help the equestrian societies. I was also investigating how to develop further the work in the societies and to find out if the job descriptions, which were made in earlier thesis for the local workers has been implemented to practise.

The purpose was to find out how the youth work could be improved in the Equestrian Federation of Finland and in the equestrian societies. What kind of youth work do they already do? What kind of tools we could make to help them in their youth work? How to bring forth the youth work which has already being done? How the youth work could be still improved in the societies? How the youth work could be improved in the different areas? How we could improve the quality and the purpose of the youth work by using the means of society pedagogy.

These questions I will answer with the survey and theory, which has been used as a basis on material and development plan. Two surveys were done as Surveys studies. The other one was aimed to the equestrian societies regarding their youth work and the other one was aimed to the SRL´ s different youth workers in the multiple areas. These surveys were also used as a basis for the development discussions with the different youth workers and as basis for the material creation. In the theory part of the thesis I examine the key elements of youth work in the several fields of social pedagogy: participation, communality, exercise education and social pedagogy. Social pedagogy I studied especially via the social pedagogy used in horse activity.

The work generated the material for a youth work guide and goal set- blankets for the local youth workers. Also youth teams has now been organised in the multiple areas of the Finnish Equestrian Federation.

There is already some good and working structures in the Finnish Equestrian Federation and the equestrian societies. A lot of youth work is already being done and with the guide of this thesis, I will bring forth that work. I am also bringing the theory to practise to support the youth work and the teaching of life skills. My work will also bring concrete tools to the field to plan the activities and also to implement and evaluate them. There is a clear will in the societies to improve the youth work and to get education and tools for it. The local workers would also benefit of the education. I would investigate especially by bringing theory to practise to support the youth work. The Equestrian Federation could benefit from professional youth workers and from different youth work projects. Although this thesis was made by the equestrian youth work, still the outcome of the thesis can be used for all youth work done with animals. When it concerns participation, communality and exercise education, thesis can be applied to all existing youth work.

Keywords: write 3-7 english keywords here

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE	6
2.1	Suomen Ratsastajainliitto ry	8
2.2	Ratsastus harrastuksena.....	9
3	TIETOPERUSTA.....	11
3.1	Liikuntakasvatus nuorisotyössä	12
3.2	Yhteisöllisyys	15
3.3	Osallisuus.....	17
3.4	Sosiaalipedagogiikka	21
3.4.1	Sosiaalipedagogiikka.....	21
3.4.2	Sosiaalipedagoginen hevostoiminta.....	23
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOSTEN YHTEENVETO.....	24
4.1	Kyselylomake ratsastusseuroille	26
4.2	Kyselylomake alueen nuorisovastaaville.....	27
5	TULOSTEN YHTEENVETO	28
5.1	Ratsastusseurojen kyselyiden tulokset.....	28
5.2	Alueen nuorisovastaavien kyselyiden tulokset	36
6	KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET	41
6.1	LUNK- yhteistyö	41
6.2	Alueiden kehityskeskustelut.....	42
6.3	Nuorisotyön opas.....	43
6.4	Tavoitteiden asetanta-lomakkeet	44
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	44
8	POHDINTAA	51
	LÄHTEET	52
	LIITTEET	55

1 JOHDANTO

”Kadottaessamme suhteen eläimiin menetämme myös tietämyksen siitä, mitä on olla ihminen. Hevoset opettavat meille ihmisenä olemista”. (Pitkänen 2008, 155.)

Kiinnostukseni ratsastuksen nuorisotoimintaan on herännyt oman pojan kautta. Hän meidän perheessä alkoi ratsastamaan ensin ja veti minut toimintaan mukaan ”poniäitinä”. Lopulta päädyin itsekin ratsastamaan. Olen opetellut kilpailuiden ja muun nuorisotoiminnan järjestämistä kantapään kautta. Välillä niin, että kisapäivän aamuna olen toisen poniäidin kanssa, seissyt vastailemassa vihaisiin kyselyihin lasten vanhemmilta ja vain toivonut, että kaikesta huolimatta saataisiin kisapäivä aluilleen. Toivoisin, että jollain muulla voisi olla hiukan helpompaa, joten ehkä tällä työlläni haluan tuoda myös siihen vähän helpotusta. Olen samaan aikaan opiskellut yhteisöpedagogiksi ja tavallaan oma ratsastusseurani ja sen nuorisotoiminta on kasvanut myös meidän perheen mukana. Pojan ja hänen ystäviensä tarpeiden mukana ja minun opintojeni mukana. Lähihoitaja ja Yhteisöpedagogi opintojen aikana on nuorisotoiminta teorian vuoksi saanut aivan uudenlaista näkökantaa. On kuljettu pitkä tie siitä poniäidistä ammattilaiseen.

Itse opinnäytetyö sai alkunsa jo syksyllä 2017. Aihe valittiin Suomen Ratsastajainliiton toiveesta kehittää nuorisotyötä. Nuorisotoiminta on tärkeä osa liiton toimintaa, sillä liikkuvista nuorista kasvaa liikkuvia aikuisia. On tärkeää houkutella heitä lajin piiriin ja saada heidät pidettyä siinä. Nuoret ovat tulevaisuuden seurapäätäjät.

Nuorisotoiminnan kehittämisestä on tehty Ratsastajainliitolle jo yksi opinnäytetyö: Boostia ratsastuksen nuorisotoimintaan, jossa tuolloin kuvattu ja selkiytetty nuorisotoimijoiden roolia alueilla ja seuroissa. Lisäksi pidetty valtakunnallinen Work-Shop päivä. Työssä käsitelty teoria osuudessa nuorisotyötä, osallistamista, sekä järjestökehittämistä. Työni on jatkumoa aiemmalle työlle. Vaikka työ on paljon nuorisotyön kehittämistä, niin se kulkee tässä rinta rinnan myös järjestökehittämisen kanssa. Oma tutkimustani lähdin toteuttamaan syksyllä 2017. Yhteistyössä ratsastajainliiton lasten ja nuorten toiminnan koordinaattorin kanssa teimme kyselyn Ratsastajainliiton jäsenseuroille nuorisotyöstä. Kyselyt tehtiin vuoden vaihteessa 2017-2018 ja kyselyn tulokset on analysoitu vuoden 2018 aikana.

2 KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA JA TARVE

Kehittämistyön tilaajana toimii Suomen Ratsastajainliitto. Tämän opinnäytetyön tarkoitus nuorisotyön kehittäminen ratsastajainliitossa ja ratsastusseuroissa. Tarkoituksena kartoittaa seuroissa jo nyt tehtävää nuorisotyötä, sekä tuoda jo tehtävää työtä näkyväksi, jotta myös seurat itse huomaisivat, että tekevät sitä jo jokapäiväisessä toiminnassa, mutta eivät miellä sitä nuorisotyöksi. Tarkoitus on tuottaa myös materiaalia ja työkaluja seuroille avuksi. Tarkoituksena myös pohtia, miten alueilla ja seuroissa voisi työtä vielä kehittää, sekä selvittää, onko aiemmassa opinnäytetyössä tehdyt aluevas-
taavien työnkuvat saatu jalkautettua.

Työn pääkehittämiskysymys on: miten nuorisotyötä voisi kehittää ratsastajainliitossa ja ratsastusseuroissa? Ja alakysymykset: Millaista nuorisotyötä ratsastajainliiton alueilla ja seuroissa jo tehdään? Millaisia työkaluja voisimme tuottaa nuorisotyön tukemiseksi? Miten tuoda jo tehtävä nuorisotyö näkyväksi? Miten nuorisotyötä seuroissa voisi kehittää? Miten alueiden nuorisotyötä voisi kehittää? Onko alueiden nuorisovastaavien toimenkuvat saatu jalkautettua? Miten voisimme yhteisöpedagogiikan keinoja käyttäen vielä nostaa nuorisotyön laatua ja tarkoitusta?

Vaikka opinnäytetyö on keskittynyt nuorisotyöhön, niin järjestö- ja seuratoiminnan kehittäminen on kulkenut käsikädessä työn kanssa.

Seuroissa ja talleilla tehdään jo hyvää työtä, mutta sitä ei kokemukseni mukaan mielletä nuorisotyöksi. Käytössä on monia nuorisotyössä käytettyjä keinoja kuten yhteisöllisyys, urheilukasvatus, osallisuus, sekä sosiaalipedagogiikka, jotka valitsin tietoperustaksi. Sosiaalipedagogiikan nostin tähän työhön teoriaksi siksi, että on jo olemassa sosiaalipedagogista ratsastustoimintaa, jota käytetään hyväksi mm. lastensuojelun toimenpiteenä, sekä autetaan mielenterveys- ja päihderiippuvaisia. Näitä samoja sosiaalipedagogisia keinoja voitaisiin hyvin käyttää myös nuorisotyössä. Niitä pidetään joka päiväisenä talliin kuuluvana osana, eikä aina huomata, miten kasvatustyötä jatkuvasti tehdään. Jos huomattaisiin, miten paljon nuorisotyön keinoja seuroissa, on jo päivittäisessä käytössä, niin niitä voisi mahdollisesti jalostaa vielä pidemmälle.

Seuroissa ja talleilla nuoret kuuluvat yhteisöön, heille on järjestetty erilaisia tiloja tallin yhteyteen. Tässä talliyhteisössä käytetään paljon sosiaalipedagogiikan keinoja sekä

osallistetaan nuoria toimimaan yhteisössä. Eläimet yhdistävät nuoria ja tuovat yhteisen kiinnostuksen ja keskustelun aiheen. Eläinten läsnäolo toiminnassa tuo toimintaan rentoutta ja mukavuutta. Nuoria osallistetaan toimintaan ja he saavat monessa seurassa jo olla mukana päättämässä toiminnasta. Erityisille nuorille ja perhetyössä käytetään usein apuna hevosavusteista tai sosiaalipedagogista toimintaa, mutta näitä samoja keinoja käytetään joka päivä ympäri Suomea talleilla ja seuroissa kaikkien nuorten kanssa, mutta ei ehkä yhtä tavoitteellisesti.

Tarkoituksena on tuoda myös lisätä suunnitelmallisuutta toimintaan, sekä reflektointia. Monella seuralla on hyvää toimintaa, mutta työtä tehdään vapaaehtoisena, joten työn helpottamiseksi halusin tuoda ideoita ja valmiita työkaluja. Tästä syntyi idea nuorisotyön oppaasta. Oppaasta, jossa jo olisi ideoita kirjattuna sekä työkaluja toiminnan avuksi.

Sanni Uusitalo on tehnyt aiemmin opinnäytetyön Boostia ratsastuksen nuorisotoimintaan, tässä työssä kysely sitä mitä seuravat toivoisivat toiminnan tueksi SRL:ltä (Uusitalo 2017, 24). Eniten ääniä sai materiaali ja heti toisena perään tapaamiset. SRL on vuosittain järjestänyt tapaamisia, joten päädyimme materiaalin tuottamiseen.

Kaavio 1. Boostia ratsastuksen nuorisotoimintaan! - työn kyselyn tuloksia vuodelta 2017

Nuorisotyössä kiteytyy kasvattaminen: elämänhallinnantaitojen ja yhteisöön osallistumisen taitojen opettaminen, siksi tietoperustaksi valikoitui liikuntakasvatus, yhteisöllisyys, osallisuus ja sosiaalipedagogiikka. Erityisesti sosiaalipedagogiikan alle kuuluva sosiaalipedagoginen hevostoiminta, jossa käytetään sosiaalipedagogiikan keinoja mm. lastensuojelun tukikeinona.

2.1 Suomen Ratsastajainliitto ry

Opinnäytetyön tilaajana toimii Suomen Ratsastajainliitto ry (SRL) on ratsastuksen keskusjärjestö. Ratsastajainliiton tarkoituksena on edistää ratsastusta urheilu- ja liikuntakasvatusmuotona, kehittää maan valmennus- ja opetustoimintaa, sekä järjestää ratsastuskilpailuja. Liitto toimii myös jäsentensä etujärjestönä. Keskeisin tehtävä on kuitenkin turvata hevosen hyvinvointi kaikessa urheilu- ja harrastetoiminnassa. Liitto on perustettu 1920 ja se liittyi Fédération Equestre Internationalen (FEI) jäseneksi 1923. Ratsastajainliiton varsinaisia jäseniä ovat rekisteröidyt ratsastusseurat ja luonnollisesti heidän jäsenensä. Lisäksi liiton yhteisöjäsenenä on erilaisia talleja, ratsastuskouluja, ratsastuspalvelut tms. Suomen Ratsastajainliitolla on oma palkattu lasten ja nuorten toiminnan koordinaattori, joka koordinoi koko liiton nuorisotoimintaa. (Suomen Ratsastajainliitto 2019)

Suomen Ratsastajainliitossa Suomi on jaettu kahdeksaan alueeseen, joissa jokaisessa toimii alueen oma aluejaosto. Aluejaostot järjestävät omalla alueellaan paikallistason toimintaa, kuten koulutuksia, valmennusta, tapahtumia ja retkiä yhdessä alueen seurojen kanssa. Alueet myös vastaavat 2- tason kilpailukalenterista ja aluemestaruuksista. Seuroilla on myös mahdollisuus hakea alueelta tukea erilaisia tapahtumia varten, erityisesti nuorisotapahtumia varten. Jokaisella alueella on alueen hallituksesta valittu nuorisovastaava, joka auttaa alueiden seuroja nuorisotoiminnan kanssa. Hän tekee vapaaehtoistyötä. Suomen Ratsastajainliittoon kuului vuoden 2018 lopussa 510 seuraa, seuroissa oli jäseniä yhteensä 42 785, joista junioreita eli alle 18 vuotiaita on 37%. Jäsentalleja vuoden 2018 lopussa oli 385 tallia. Jäseniä on eniten Etelä-Suomen alueella, jossa jäseniä on 36% koko jäsenmäärästä. Ratsastajainliitossa senioreiksi määritellään 18 vuotta täyttäneet ja siitä vanhemmat. (Suomen Ratsastajainliitto 2019)

Liitto järjestää yhdessä seurojen kanssa Hevoskerho-ohjaajakoulutusta. Liitolta löytyy kerhon perustamista varten hyvät materiaalit ja ohjeet. Liitolla on myös materiaalia ja välineet keppihevostoimintaa varten, jotka ovat seurojen käytettävissä.

2.2 Ratsastus harrastuksena

Ratsastus on monipuolinen luonnonläheinen ulkoilu- ja liikuntamuoto, jota voi harrastaa ympäri vuoden. Ratsastuksesta ainutlaatuista tekee yhteistyö hevosen kanssa, sekä luonnonläheisyys. Ratsastuksessa on tyypillistä vahva talliyhteisö, jossa yhdessä muiden kanssa jaetaan rakkaus hevoseen ja lajiin. Laji sopii lähes kaikille, riippumatta iästä. Harrastuksena laji on kohtuuhintainen. Ratsastus alkaa maksamaan selkeästi enemmän, kun siinä lähdetään kilpailemaan. Ratsastus on taitolaji, jossa voi aina oppia jotain uutta. Tässä lajissa voi aina kehittyä. Hevonen opettaa ratsastajalleen liikunnallisia taitoja ja sosiaalisia taitoja, sekä on aidosti läsnä. Oppiminen tapahtuu vain rentouden ja itsevarmuuden kautta, laji opettaa käsittelemään mm. pelkoa. Harrastuksen sisällä on paljon mahdollisuuksia ja erilaisia harrastustapoja. Ratsastuksen sisällä on tarjolla monia eri lajeja, kuten kouluratsastus, esteratsastus, lännenratsastus, maastoratsastus, vikellys, workin equitation, kenttäratsastus, matkaratsastus, valjakko-ajo jne. Toisia ei ratsastaminen niinkään kiinnosta vaan enemmän se eläinten kanssa oleminen ja niiden hoitaminen. Hevostaitoja opetetaan usein kerhoissa tai erilaisilla luennoilla. Toisille hevosharrastus on seuratoimintaa, toisille taas enemmän hevostaitojen kehittämistä. (Suomen Ratsastajainliitto 2019)

Ratsastuksessa yhdistyvät fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tavoitteet. Siihen liitetään usein hyvinvointitunne, rentous ja stressittömyys. Hevosta käytetään myös erilaisissa terapioiden, eikä mikään ihme: Ratsastuksen harrastajat usein kokevat ratsastuksen ja talliyhteisön terapeuttisena. Ratsastuksessa koetaan kaikenlaisia tunteita, niin iloa, surua, epäonnistumisia kuin mahtavia onnistumisiakin. Siinä opitaan tekemään itsenäisesti ja toimimaan ryhmässä. Tekemään saumatonta yhteistyötä parhaimman kumppanin kanssa. Ratsastus on terveydelle edullinen liikuntamuoto. Rasittavuus on kohdallaan, hikoilu ei ole kovin suurta eikä hengitys kiihdy paljoa. Toisaalta aloittelijalla ratsastus voi olla hyvinkin rasittavaa, jos kunto on huono. Ratsastus lasketaan kunto liikunnaksi, se on tehokkaampaa kuin terveystuokunta. Ratsastus kehittää erityisesti ryhtiä, tasapainoa, kehon yleistä hallintaa, mutta myös rytmitajua. Sen tiedetään lisäävän lihasvoimaa ja lihaskestävyyttä ja lisäksi se kehittää keskittymiskykyä, reaktiokykyä ja tarkkaavaisuutta. (Vepsä& Syrjälä &Pussinen& Paanetoja 2003, 12-14)

Ratsastusseuratoiminta eroaa muista urheiluseuroista niin, että usein ratsastuskoulu ja ratsastusseura ovat erillisiä toimijoita, jotka yrittävät keskenään toimia yhdessä jäsentensä parhaaksi. Muissa lajeissa usein on niin, että seura vuokraa tiloja ja palkkaa valmentajia tms. mutta ratsastusseurassa opetus, tilat sekä hevoset ovatkin ratsastuskoulun omistamia. Ratsastusseuran tehtäväksi jääkin enemmän jäsenten etujen valvominen ja muun toiminnan järjestäminen. Yleensä esimerkiksi ratsastuskilpailut ja tapahtumat ovat seuran järjestämiä. Tämä erikoinen järjestely haastaa usein myös toimintaa, sillä pohdittavana on jatkuvasti myös se, että tuottaako seura maksullisia palveluita yrittäjille ilmaiseksi. Jos esimerkiksi seura panostaa nuorisotoimintaan ja markkinoi sitä voimakkaasti, niin usein myös yrittäjä hyötyy tilanteesta saamalla lisää maksavia asiakkaita. Yhteistyö yrityksen ja seuran välillä ei aina ole ihan saumatonta, mutta useimmiten molemmat hyötyvät yhteisestä toiminnasta.

Ratsastus on huomattava naisten ja tyttöjen harrastus. Ratsastajaliiton arvion mukaan joka viides 10-18 vuotiaista tytöistä harrastaa ratsastusta. Ratsastuksen jäsenmäärä on pienoisessa laskussa vuonna 2017 lopulla jäseniä oli 44105, kun vuotta aiemmin jäseniä oli 45447. (Suomen Ratsastajainliitto 2019) Olen ymmärtänyt, että erityisesti nuorten osuus olisi laskussa, mutta en saanut tätä tukevia tai poissulkevia numeroita ratsastajainliitolta.

Tästä huolimatta haluaisin tuoda esiin, että ratsastus ei todellakaan ole vain tyttöjen harrastus, vaikka se onkin iso tyttöjen liikuttaja. Ratsastusta voi harrastaa kuka tahansa sukupuoleen katsomatta. Ratsastuksen historiassa kuitenkin miehet vielä kymmeniä vuosia sitten hallitsivat lajia. Jos esimerkiksi aiemmin halusit armeijassa kadetiksi, oli opeteltava ratsastamaan. Nykyisin viimeiset hevoset ovat poistuneet Santahaminasta 2000-luvun puolella. Jostain syystä pohjoismaissa nykyään naiset harrastavat lajia enemmän, muualla Euroopassa miehet selkeästi hallitsevat lajia.

Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen 2016 mukaan ratsastus oli kahdeksanneksi suosituin kaikista liikuntamuodoista ja urheilulajeista 7-29 vuotiaiden keskuudessa. (Merikivi & Myllyniemi & Salasuo 2017, 89)

Vuonna 2018 tehdyssä tutkimuksessa ratsastus ei ole enää kymmenen suosituimman lajin joukossa. Kuitenkin kyselyssä kysyttiin myös mitä nuoret haluaisivat harrastaa. Tässä ryhmässä ratsastus sijoittui jaetulle neljännelle sijalle. 6% kaikista kyselyyn vas-

tanneista haluaisi kokeilla sitä. Pelkissä tytöissä luku on 11%. Tutkimuksessa pohditaan sitä, että tämä saattaisi viitata siihen, että harrastamiseen kaikilla halukkailla ei ole taloudellista mahdollisuutta tai tallit ovat huonosti tavoitettavissa. (Hakanen & Myllyniemi & Salasuo 2019, 32). Tässä tutkimuksessa en kuitenkaan ota kantaa harrastuksen kustannuksiin tai tavoitettavuuteen, mutta ehkä ratsastajainliitossa ja seuroissa olisi hyvä miettiä myös näihin liittyviä asioita ja voidaanko niille tehdä jotain.

Ratsastus on selkeästi myös yhteisöllistä toimintaa. Rakkaus hevoseen yhdistää harrastajat omaan ”heimoon”. Koska tavoitteena on aina hevosen hyvinvointi, niin parhaimman tulokseen päästään yhdessä toimimalla ja toisia auttamalla. Talleilla muodostuu talliyhteisöjä, jossa usein aikuiset ja nuoret toimivat yhdessä harrastuksen parissa. Talleilla vallitsee myös vahva hoiva ja hoitajakulttuuri. Riippuen talleista, joillain talleilla kenelläkään ei ole omaa hoitohevosta, vaan kaikki hoitavat kaikkia hevosia. Toisilla talleilla on selkeä hoitojärjestelmä, joissa jokaiselle hevoselle on oma hoitaja, joka auttaa hevosen hoitamisessa. Hevoselle saattaa olla myös niin sanottu kakkoshoitaja, joka voi olla vaikkapa hoitajaa nuorempi ja oppimassa hoitamista. Oli tapa mikä tahansa, niin tallilla ei vain ratsasteta, tallilla yhdessä hoidetaan hevosia, rakennellaan esteitä, tehdään talkoohommia, kuvataan toisten ratsastusta, hypitään keppihevosilla ja monella muulla tavoin toimitaan yhdessä ja yhteisön, sekä hevosen edun hyväksi.

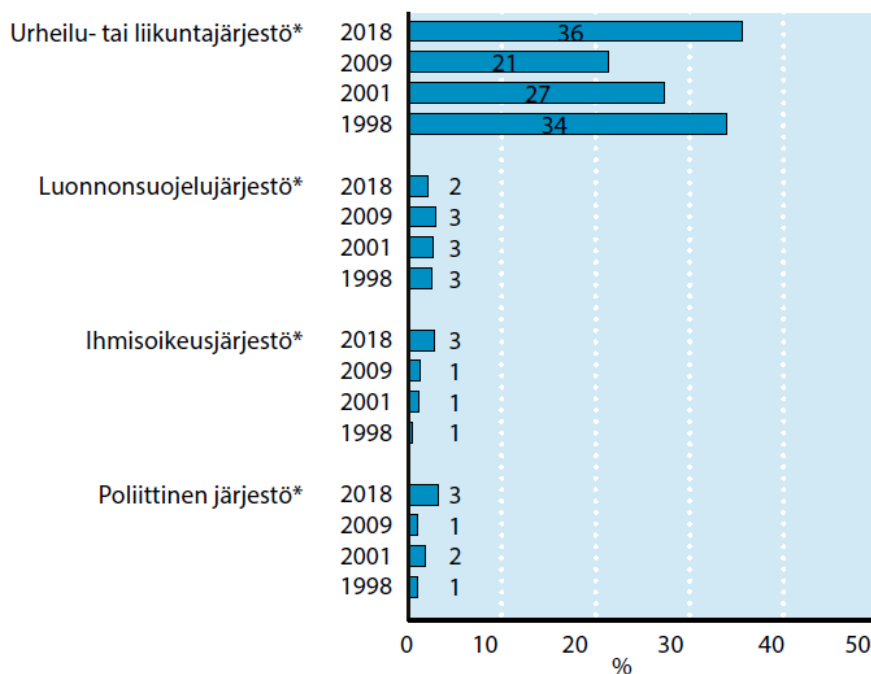
3 TIETOPERUSTA

Tämä opinnäytetyön teoreettinen viitekehys keskittyy yhteisöpedagogin keskeiseen toimialueeseen nuorisotyön kentällä. Koska nuorisotoiminta tässä tapauksessa tapahtuu seuroissa ja ratsastajainliitossa, niin kehittämistyössä mukana kulkee vahvasti myös järjestö- ja seurakehittäminen. Halusin kuitenkin teoria puolella keskittyä enemmän nuorisotyön tietoperustaan. Tämä opinnäytetyö käsittelee liikuntakasvatusta, yhteisöllisyyttä, osallisuutta sekä sosiaalipedagogiikkaa nuorisotyön välineinä. Haluan tuoda työlläni esiin, että ratsastuksen nuorisotoiminnassa jo nyt käytetyt keinot ovat hyviä, mutta parantaaksemme toimintaa, meidän tulee ymmärtää myös teoriaa niiden taustalla ja tehdä nuorisotyöstä näin tavoitteellisempaa ja laadukkaampaa. Erityisesti halusin nostaa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan esiin ja tuoda näkyväksi sitä, että toiminnassa käytetään sosiaalipedagogiikan keinoja kuntouttamiseen ja elämänlaa-

dun parantamiseen. Nämä ovat kuitenkin täysin samoja asioita, joita tapahtuu päivittäin talleilla. Tuon työssäni esiin, että ratsastuksen nuorisotyö voitaisiin myös nähdä sosiaalipedagogiikan kautta ja sillä voitaisiin vielä paremmin vaikuttaa nuorten elämisen taitojen oppimiseen.

3.1 Liikuntakasvatus nuorisotyössä

Liikunta on hyvä nuorisotyön väline, koska se tavoittaa hyvin nuoret. Liikunnan ja urheilun seuratyö on maamme laajin vapaamuotoinen nuorisotoiminnan muoto. Liikuntajärjestöihin vuonna 2018 kuului 36% 10-29 vuotiaista nuorista. (kuvio 1.). (Hakanen & Myllyniemi & Salasuo 2018, 65)

*Ennen vuotta 2018 muotoilut olivat: Urheiluseura tai liikuntajärjestö; Luonnonsuojelu- tai ympäristönsuojelujärjestö, luontojärjestö; Ihmisoikeus- tai rauhanjärjestö; Poliittinen nuorisotai varhaisnuorisojärjestö / puolueen perusjärjestö.

Kaavio 2. Kuuluminen erityyppisiin järjestöihin (jäsenenä tai toiminnassa mukana) 1998, 201, 2009 ja 2018 (% 10-29- vuotiaista)

Urheilu on hyvä kasvatusväline, koska

1. Sen on melkein poikkeuksetta motivoitunutta toimintaa

2. *Se on aktiivista toimintaa ja aktiivisista harrastuksista suosituin.*
3. *Urheilijan ja valmentajan välillä on kiinteä vuorovaikutussuhde*
4. *Se on pitkäjänteistä ja tavoitteellista toimintaa.*
5. *Se sisältää runsaasti erilaisia kasvatustilanteita.*
6. *Se tuo järjestelmällisyyttä elämään. (Koski, 2007)*

Ratsastus urheilukasvatuksena sisältää paljon kasvatuksellista toimintaa. Siinä opitaan oman itsensä lisäksi huolehtimaan hevosesta, sekä varusteista. Tallitoimintaan kuuluu usein myös hevostenhoitajuus, jolloin nuoret saavat melko itsenäisesti päivittäin hoitaa hevosia. Siinä opitaan auttamaan muita ja tekemään niin yksin kuin yhdessä. Vaikka ratsastus luokitellaan yksilöurheiluksi, niin kaikkeen tarvitsee kuitenkin myös sen hevosen. Yhteistyö hevosen kanssa on kaiken a ja o. Hevosella on oma tahto, sekä tunteet. Ratsastajan suhtautuminen hevoseen, näkyy toiminnassa. Tehdäänkö yhdessä töitä tavoitteen eteen vai ei. Ratsastuksen liikuntakasvatus pitää sisällään myös seikkailu- ja elämuskasvatuksen piirteitä, sillä esimerkiksi estehypyissä tms. on mukana elämyksellisyys. Seuroilla, valmentajilla ja toimijoilla on iso rooli lasten ja nuorten kasvattajina. Kasvattaminen tapahtuu muun toiminnan ohessa.

Urheilu toiminta on luonnollinen tapa toimia nuorten kasvun tukena. Sillä on iso merkitys nuoren identiteetin rakennusprosessissa. Liikunnan avulla nuoria sosiaalistetaan yhteiskuntaan ja pyritään tuottamaan hyviä yhteiskuntakelpoisia kansalaisia. Yhteiskuntakelpoisuus pitää sisällään terveyden, työkyntöisuuden ja henkisen tasapainon. Liikunta tarjoaa siihen oivia välineitä. Liikuntaseurat pyrkivät ohjeistamaan nuoria terveellisillä elämäntavoilla ja ohjaamaan nuorten arvomaailmaa. Seuroissa pidetään erilaisia luentoja ruokavalioista, sekä terveellisistä elämäntavoista. Lisäksi seurat tekevät päihdekasvatusta ja ohjaavat nuoria kohti osallistuvaa aikuisuutta. Liikunnalla katsotaan olevan myös suuri merkitys syrjäytymisen ehkäisemisessä. Liikuntaseuran työ on kasvatustyötä, vaikka ensisijaisesti olisikin tarkoitus luoda parempia urheilijoita. Valmentajan olisikin syytä muistaa olevansa myös kasvattaja ja roolimalli. Harjoittelun ohessa valmentaja usein puhuu myös unen tarpeesta tai ruokavaliosta. Nykyään liikunnanohjaajien koulutuksissa tulee esille kasvatuksellinen ulottuvuus, vaikka

pääpaino olisikin lajiharjoittelussa. Väkisinkin nuorten kanssa pitää jatkuvasti harjoitella ajoissa olemista, toisten huomiointia, käytöstapoja, omatoimisuutta ja muita kasvatuksellisia linjoja. (Koski 2007, 304- 309)

Nuori Suomi on pyrkinyt vaikuttamaan seurojen toimintaan, ohjaajien koulutukseen ja kehittämään lasten ja nuorten parissa tehtävää työn laatua. Ratsastajainliiton jäsen-talleilta vaaditaan, että valmentajat ovat koulutettuja. Heidän keskeisiä painotuksia ovat olleet nuorten ehdoilla toimiminen, tasapuolisuus sekä hyvinvointi ja kasvun tu-keminen. Nuori Suomi onkin tullut tunnetuksi mm. tähtiseurajärjestelmästä (ent. si-nettiseura) ja pelisääntökeskusteluista. (Koski, 309) Monessa seurassa pelisääntöihin onkin kirjattu normaaleja käytöstapoja, kuten se, että tervehditään kaikkia tai miten kohdellaan eläimiä ja toisia ihmisiä.

Vaikka seuratyö pääsääntöisesti keskittyy ratsastusurheiluun, se on samalla kasvatus-työtä. Tämän harrastuksen piirissä opitaan paljon elämänhallinnan taitoja. Seuratoi-mijoiden on hyvä ymmärtää, että esimerkillä ja seuratoiminnalla voimme vaikuttaa nuorten tulevaisuuteen. Nuorena opitut hyvät elämäntavat ovat todennäköisesti käy-tössä vielä aikuisenakin. Siksi seura voi hyvin antaa vinkkejä siitä, millaiset ovat viral-liset ravintosuositukset, miten paljon nuoret tarvitsevat unta ja miten koulun ja urhei-lun voisi yhdistää. Seura voi tukea ja kannustaa nuoria parempiin valintoihin. Seurassa voi oppia yhteisöllisyyttä, ryhmässä toimimista, sosiaalisia taitoja ja osallisuutta. Lii-kuntakasvatuksen avulla voidaan tukea nuoren fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehi-tystä. Seura voi kannustaa nuoria myös monipuoliseen liikunnan harrastamiseen, sillä pelkkä ratsastus ei välttämättä ole vielä riittävää liikuntaa. Ratsastuksen lisäksi kan-nattaa kokeilla erilaisia lajeja ja haastaa fyysisiä rajoja, sillä se tukee ratsastamista ja kehon hallintaa. Liikunnan tulisi pyrkiä olemaan hauskaa ja tuottaa nuorille iloa. Mo-nipuolinen liikunta kehittää motorisia taitoja. Lisäksi eri lajit kehittävät erilaisia eri-tyistaitoja. Urheilukasvatukseen kuuluu myös elämisen taitojen, sekä mielentervey-den tukeminen. Valmentajalla ja seuratoimijoilla onkin tässä suuri rooli huolehtia, että kaikilla on paikka yhteisössä. Sekä huomata ja nähdä vaikka vain toisen huono päivä ja auttaa sen kanssa. Erityisesti ratsastuksessa hevonen reagoi kaikkeen ihmisen teke-miseen ja olemiseen. Huono päivä näkyy suorituksessa ja usein valmentaja onkin se, joka huomaa, että kaikki ei tänään ole hyvin.

Suomen Ratsastajainliitto vaatii, että sen jäsentalleilla on koulutettuja ohjaajia. Tämä tarkoittaa sitä, että urheilukasvatuksen keinot ovat tuttuja ratsastuskouluilla.

3.2 Yhteisöllisyys

Ratsastus tarjoaa hyvän liikuntamuodon lisäksi yhteisön, jossa voi solmia elinikäisiä ystävyksiä ja löytää samanhenkisiä ihmisiä. Ratsastus tarjoaa ”heimouden”, johon haluaa kuulua ja sitoutua. Yhteenkuuluvuuden tunteen löytää niin hevosen kuin tallilla toimivien ihmisten kanssa. (Suomen Ratsastajainliitto 2014, 10)

Yhteisö on jokin ryhmä, jolla on yleensä yhdistäviä tekijöitä, kuten joku aate tai taloudellinen tekijä. Yleisimpiä yhteisöjä, joihin kuulumme ovat perhe, harrastukset, kouluun sekä työhön, mutta se voi hyvin olla vaikkapa kyläyhteisö tai uskonnollinen yhteisö.

Yhteisö on alati uudelleenmäärittyvä käsite ja se voi nykyään olla vaikkapa netissä esimerkiksi jokin peliyhteisö. Osaan yhteisöissä kuuluminen perustuu vaikkapa asuinpaikkaan tai syntymään, toisiin yhteisöihin voidaan vaikkapa hakea jäseneksi. (Kylmäkoski & Pylkkänen & Viitanen 2010, 5)

Suomessa yhteisökasvatuksella on usein tarkoitettu päiväkodeissa, kouluissa sekä oppilas- ja nuorisokodeissa tapahtuvaa kasvatustoimintaa. Yhteisökasvatuksen tavoitteena on mm. demokratian, tasavertaisuuden, yhteisvastuullisuuden sekä yhteisön jäsenten aktiivisuuden kehittäminen. Yhteisökasvatuksen eri muodoilla ja toteuttamistavoilla on monia yhtäläisyyksiä. Yhteisökasvatusta voi kuitenkin tapahtua oppimisen muodollisten kontekstien sijasta ihan arkisessa ja jokapäiväisessä elinympäristössä. Kasvatuksen käsite on koulutuksen käsitettä laajempi. Se kattaa niin muodollisen ympäristön kuin epämuodollisen oppimisympäristön ympäristön, kuten järjestöt, kerhot, joukkotiedotusvälineet, sekä arkielämässä tapahtuvan oppimisen. Yhteisökäsitteen keskeisiksi määrittäjiksi muodostuvat paikallisuus, yhteiset intressit, sosiaalinen vuorovaikutus ja toiminnallisuus. (Salo 2002, 10–12)

Talliympäristö on vahvasti yhteisöllinen ympäristö, jossa kasvua tuetaan tallin arjessa. Talleilla tapahtuva toiminta ei ole vain ratsastusta, vaan se on paljon hevosen hoitoa ja muuta toimintaa. Talleilla vietetään iso osa vapaa-ajasta. Ratsastuksen lisäksi hevonen pitää hoitaa ratsastuskuntoon ja tunnin jälkeen hoidetaan ratsastustarvikkeet pois,

sekä mahdollisesti ruokitaan tai pestään tai muutoin hoidetaan hevosia. Näitä tehdessä kaikki toimivat yhdessä. Hevosesta huolehtiminen johtaa haluun auttaa toisia eteenpäin, jotta hevosen hyvinvointi olisi turvattu. Yhteisökasvatus tapahtuu arkisessa joka päiväisessä toiminnassa. Yhteisö voi toimia suojaavana tekijänä nuoren kehityksessä.

Yhteisöllisessä nuorisotyössä korostetaan sitä, että tarkoitus on tukea nuorten suhdetta toisiin nuoriin. Tuetaan kaverisuhteiden kehittymistä, autetaan löytämään oma paikkansa ryhmästä. Tuetaan sosiaalisten ja ryhmätaitojen kehittymistä. Tavoitteena on vahvistaa nuorten vuorovaikutustaitoja ja muiden arvostusta. Nuoria kannustetaan yhteistyöhön sovitun tavoitteen saavuttamiseksi. (Kiilakoski & Kinnunen 2017, 116-117)

”Nuorisotyön näkökulmasta yhteisöllisyydessä kyse olisi työn tekemisessä sen eteen, että nuori voisi kiinnittyä omana itsenään niihin yhteisöihin, joita hän pitää tärkeänä ja jotka vuorostaan pitävät nuorta tärkeänä ja ainutkertaisena.” (Kiilakoski & Kinnunen, 2017)

Talleille muodostuu usein tiivis yhteisö, joka pitää sisällään niin nuoria kuin aikuisiakin, tallityöntekijöitä, harrastajia ja vanhempia. Tässä yhteisössä nuoret viettävät paljon aikaa yhdessä niin harrastuksen parissa, kuin monesti myös harrastuksen ulkopuolellakin. Usein tallille on hiukan matkaa, koska tallit eivät yleensä sijaitse asuinalueilla. Lisäksi hevosen hoitaminen ja varusteiden laitto ja hoito ennen ja jälkeen ratsastuksen vie aikaa. Nuorille jää usein vielä ”hengailuaikaa”, kun odottelevat vanhempiaan hakemaan. Usein tallilla menee koko ilta eli yhteisö kanssa vietetty aika on iso osa elämää erityisesti, jos käy tallilla useampana iltana ja niin nuoret usein tekevät. Talliyhteisö on monelle nuorelle tärkeä paikka, koska siellä on hevoset ja siellä on kaverit. Hevoset yhdistävät tallilla käyviä. Tallilla tavallaan voidaan aina jättää kaikki muu tallin ulkopuolelle ja keskittyä hevosiin ja nauttimaan yhteisöstä. Tätä yhteisöä ja yhteisöllisyyttä pyritään kasvattamaan yhteisön omilla kirjoitetuilla ja kirjoittamattomilla säännöillä.

Yhteisöllisyyden rakentuminen vaatii aikaa, se vaatii oman tilan ja tarpeen. Se on usein hidas prosessi, joka vaatii luopumista, rohkeutta ja avoimuutta. Siinä tarkastellaan omaa olemista ja osaamista suhteessa ryhmän muihin jäseniin sekä opetellaan luottamaan yhteisölliseen vertaistukeen osaamisen täydentäjänä. Usein ihmisiä yhdistää

yhteisen kiinnostuksen aihe, motivaatio tai odotus hyödystä. Hyöty voi olla joko taloudellista tai sosiaalista pääomaa. Sosiaalisella pääomalla tarkoitetaan yhteisöjä synnyttävää luottamusta ja yhteisiä pelisääntöjä siitä, miten toimitaan. Sosiaalisen pääoman keskeisiä elementtejä on luottamus. (Fedotoff 2013, 102)

Seuroilla on paljon yhteisöllisyyttä ja me-henkeä nostattavaa toimintaa. Yksi yksittäinen suuri tapahtuma seuroissa on pikkujoulut, joissa usein palkitaan yhteisön jäseniä ja nostatetaan me-henkeä. Lisäksi seurat järjestävät muitakin yhteisöllisyyttä nostattavia tapahtumia, kuten retkiä kilpailuihin tukemaan oman seuran kilpailijoita, retkiä tapahtumiin, omia tallin tapahtumia.

3.3 Osallisuus

Osallisuus on osa yhteisöllisyyttä. Halusin kuitenkin nostaa tämän erillisenä osana esiin, sillä osallisuus voidaan osallistumisen ohella mieltää myös vaikuttamiseksi. Vaikuttamisen eteen on tehty paljon töitä jo monessa seurassa ja erityisesti Ratsastajaliitossa. Nuorisotyöllä on tärkeä tehtävä osallisuuden kokemuksessa ja osallistumisessa. Nuorisotyön tulee luoda nuorille mahdollisuuksia mielekkääseen osallistumiseen, vaikuttaa ja tulla kuulluksi. Ne voivat olla pieniä, kuten mitä kerhossa askarrellaan ensi viikolla tai ne voivat olla suuria, kuten yhteiskunnalliset asiat. Nuorille tulee antaa mahdollisuuksia harjoitella osallistumista ja vaikuttamista. Osallisuus on kuulumisuuden tunnetta tähän yhteisöön tai yhteiskuntaan. Se voi parhaimmillaan tarjota mahdollisuuksia yhteiskuntaan kiinnittymiseen, toimijuuden löytämiseen itsetunnon kohentamiseen ja onnistumisen kokemuksia. Nuoret kuitenkin käytännössä tarvitsevat järjestelmällistä tukea tähän ja tähän nuorisotyö vastaa. Osallistuminen ei kuitenkaan synny itsestään, se vaatii onnistuakseen järjestelmällistä tukea. Osallistuminen kattaa laajan toimintakentän ja on siksi aika iso käsite. Osallistuminen voi liittyä erilaisten paikkojen, asuntojen tai yhdyskuntien suunnitteluun, mutta yhtä lailla pienemmät asiat kuin oman huoneen, kodin, pelikentän tai nuorisotilan muokkaamista. Se voi olla yhdessä budjetointia, palveluiden tai vakkapa liikennejärjestelmän suunnittelua. (Hortelli & Haikkola & Sotkasiira 2007, 217-218)

Nuorten osallisuus on huomioitu myös nuorisolaissa. Nuorisolaki toteaa, että kunnan ja valtion viranomaisten pitää tarjota nuorille mahdollisuus tulla kuulluksi heitä kos-

kevissa asioissa. Heidän tulee järjestää mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa nuorisotyötä ja nuorisopolitiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai muutoin kuulla. (Nuorisolaki (1285/2016)).

Osallistua voi monella tapaa. Nuori voi osallistua esimerkiksi tapahtumiin, niiden suunnitteluun ja niiden toteuttamiseen. Nuorille voidaan luoda mahdollisuuksia päättää erilaisista asioista. Sellaisia mahdollisuuksia onkin muutamissa seuroissa luotu erilaisilla ryhmillä, nimikkeitä on erilaisia, se voi olla nuorisohallitus, nuorisoryhmä tms. mutta ajatus näiden takana on samantapainen: Antaa nuorille mahdollisuus tuoda äänensä kuuluviin ja osallistua seuran toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Näissä ryhmissä nuoret voivat oppia ja harjoitella vaikuttamisen keinoja. Aikuisten tuella voidaan harjoitella nuorten tyylillä oikean hallituksen toimintaa. Nuoret oppivat demokratiaa ja kokoustamisen taitoja. Sitoutuminen toimintaan on paljon parempaa, kun toiminnan päättämiseen ja tekemiseen saa itse osallistua. Lisäksi näin voidaan kasvattaa tulevia seuran tai liiton hallituksen jäseniä tai ehkä jopa tulevaisuuden vaikuttajia.

Kouluuyhteisöt, nuorisotalot ja erilaiset nuorisotyön kautta muodostuvat toimintaryhmät ovat tärkeitä sosiaalisia maailmoja, joissa nuoret voivat harjoitella ja vahvistaa demokraattisen osallistumisen edellyttämiä taitoja ja psyykkisiä valmiuksia. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että niiden toiminta käytännössä luo edellytyksiä aktiivisille ja myönteiselle osallistumiselle. (Vesikansa 2002, 22)

Nuorisotyönohjaajilta vaaditaan paljon pohdintaa ja keinoja nuorten aktivointiin, osallistamiseen ja ideointiin. Miten löytää toimivia vaikuttamistapoja. Olisi usein paljon helpompaa aikuisena vain tehdä itse ja antaa nuorten olla vastaanottajan ja palveluiden kuluttajan roolissa. Kuitenkin aikuisten rooli on löytää keinot siihen, miten nuoret haluaisivat osallistua toimintaan ja sen suunnitteluun. (Vesikansa 2002, 25). Toinen vaara mielestäni piilee myös siinä, että mennään toiseen äärilaitaan, jossa päätetään, että nyt nuoret saa toteuttaa, mutta jätetään nuoret yksin asian kanssa. Osallisuuteen kuuluu isona osana myös se, että on oikeus oppia ja saada tietoa. Nuoret vasta harjoittelevat ja tarvitsevat aikuisen tukea matkalla. Aikuisen tulisi toimia edellytysten luoja, tuottaa tietoa ja tukea nuorten oppimista. Aikuisten tulisi toimia innostajina,

auttaa nuoria tulemaan tietoisiksi itsestään ja roolistaan seurassa tai vaikkapa yhteiskunnassa.

Nuorten osallisuuden kokemus usein tarvitsee rinnalleen myös vahvaa aikuisjohtoista toimintaa, johtuen siitä, että he ovat toimintaympäristöissään tottuneet siihen. Tästä voidaan oppia pois pikkuhiljaa, kun itse kehitytään osallistujina, tekijöinä ja vaikuttajina. Osallisuuden kokemus ei välttämättä tarkoita sataprosenttista päätäntä- ja vaikutusvaltaa. (Pennanen & Viitala 2013, 39)

Osallisuuden portaat työkalu, jonka avulla voidaan helposti kuvata sitä, miten paljon nuoret oikeastaan pääsevät osallistumaan toimintaan esimerkiksi omassa seurassa. Alhaisilla portailla vaikuttaminen on vähäistä. Portaita lähdetään aina kiipeämään alhaalta, niissä ei voi hypätä suoraan korkeimmalle tasolle, vaan myös nuoria pitää kasvattaa osallistumaan ja opettaa tietämään mistä asioista päätetään ja miksi ja miten tilanteissa mahdollisesti myöhemmin voisi toimia itsenäisesti. Aina ei ole tarkoituksen mukaista päästä osallisuuden portaissa mahdollisimman korkealle. Osallisuus voi kuitenkin toteutua eri tavoilla aikuisen ja nuorten yhdessä toimiessa riippuen siitä, mikä on mahdollista ja tarkoituksenmukaista organisaation ja nuorten kannalta.

Osallisuus koostuu oikeudesta saada tietoa itseä koskevista suunnitelmista ja päätöksistä. Erilaisista ratkaisuista, toimenpiteistä ja niiden perusteluista. Osallisuus on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä. Kaikessa tässä on oleellista vastavuoroisuus, vaikuttaminen ei ole mahdollista, jos ei pääse mukaan asioiden käsittelyyn eikä saa niistä tietoa.

SRL on edelläkävijä osallisuudessa. Missään muussa urheilulajissa ei tällä hetkellä ole mahdollista nuorten päästä osallistumaan kaikkiin päättäviin ryhmiin ja tasoihin. Suomen Ratsastajainliitolla on oma Nuoret päättäjät-ryhmä, joka koostuu innokkaista ja aktiivisista nuorista. Nuoret päättäjät-ryhmän toimintaan haetaan mukaan. Ryhmän tavoitteena on lisätä nuorten liikkumista ja edistää nuorten vaikutusmahdollisuuksia kaikilla urheilun päätöksenteon tasoilla seuroissa, alueilla ja liitossa. He ovat mukana kaikissa liiton hallituksen työryhmissä ja tuovat niissä esiin nuorten kantaa asioihin. He näkyvät erilaisissa medioissa ja tuovat esiin nuorten ääntä. Nuoret päättäjät-ryhmä on erittäin edistysellinen ryhmä koko urheilun saralla, sillä eri urheiluliitoista Suomen Ratsastajainliitto ry on ainoa, jossa nuoret pääsevät näin voimakkaasti mukaan vaikuttamaan. (Suomen Ratsastajainliitto 2019)

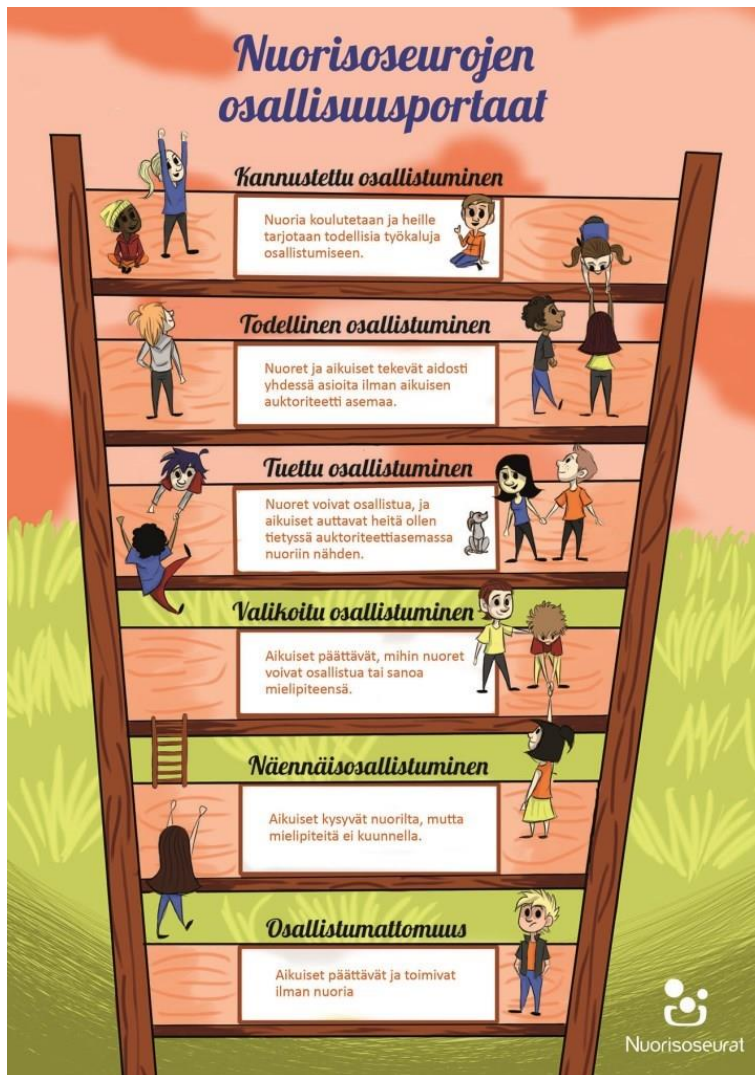
Osallisuutta voidaan kuvata osallisuuden portailla. Osallisuuden portaissa (kuva 1) Alin porras on osallistumattomuus, jossa aikuisen päättävät asioista. Tapahtumia ja tekemistä järjestetään, mutta aikuisten toimesta. Nuoret voivat osallistua lähinnä tapahtumien kuluttajina. Ratsastuksen nuorisotoiminnassa se voisi tarkoittaa, että aikuiset järjestävät tapahtumia, joihin nuoret voivat osallistua vain ”asiakkaina”.

Toinen porras on näennäisosallistuminen. Aikuiset kyllä kysyvät nuorilta, mutta siitä huolimatta päätösten teossa nuorten ääni ei kuulu, vaan päätökset tehdään aikuisten päälle. ”Musta tuntuu” tunteella väittäisin, että tällainen osallistumisen aste on monessa asiassa nuorten kanssa toimimisessa todella yleistä. Seuroissa voisi olla sitä, että nuoret kutsuttaisiin mukaan päättämään, mutta aikuiset eivät huomioisi nuorten päätöksiä vaan tekisivät kuten itse haluaisivat.

Kolmas porras on valikoitu osallistuminen, jossa aikuiset päättävät, mihin nuoret saavat osallistua tai sanoa mielipiteensä. Tämä voi olla esimerkiksi niin, että nuorille annetaan aiheita, joista toivotaan heidän mielipidettään. Nuoret eivät tällä portaalla kuitenkaan vielä voi päättää sellaisista asioista, joihin aikuinen ei ole pyytänyt.

Tuettu osallistuminen on neljäs porras osallisuutta, jossa nuoret voivat osallistua, jossa aikuiset auttavat heitä, mutta aikuiset ovat vielä tietysti auktoriteettiasemassa nuoriin nähden. Useassa seurassa nuoria oli otettu mukaan ratsastusseuran hallitukseen ja nuorten ääntä oikeasti kuunnellaan.

Viides porras on todellinen osallistuminen ja se on toiseksi korkein osallisuuden aste. Siellä nuoret ja aikuiset tekevät aidosti yhdessä asioista ilman aikuisen auktoriteettiasemaa. Viimeinen porras on kannustettu osallistuminen, jossa nuoria koulutetaan ja heille tarjotaan todellisia työkaluja osallistumiseen. (Nuoriseurat, 2016; Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos, 2019)

Kuva 1. Osallisuuden portaavat

3.4 Sosiaalipedagogiikka

3.4.1 Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikka on sosiaalista kasvatusta, jossa autetaan nuoria kasvamaan yhteiskuntaan ja sosiaaliseen elämään toisten kanssa. Toisaalta taas voidaan nähdä, että sen tehtävänä on syrjäytyneiden kasvatuksellinen tukeminen arkipäivässä niin, että he kykenisivät kehittämään omaa ja oman yhteisön elämää inhimillisemmäksi ja täydemmäksi. Sosiaalipedagogiikassa pyritään jokainen ihminen näkemään ainutlaatuisena

ja arvokkaana, joka kuitenkin kasvaa täyteyteensä vasta yhteisössä toisiin yhtä ainutlaatuisiin persooniin. Kiinnostuksen keskiössä on siis yksilön ja yhteisön suhde. (Kurki & Nivala 2006, 12-13)

Sosiaalipedagogiikalla ja yhteisöpedagogiikalla on yhteinen tekijä. Tuo tekijä on, tavoitella yhteisöjen ja yhteisöllisyyden vahvistamista. Kummassakin ymmärretään yhteisöt ja yhteisöllisyys merkitykselliseksi. Yhteisöllisyyden vahvistamisella tarkoitetaan yhteen tulemistä ja yhdessä toimimista tukevia toimia, joilla pyritään mahdollistamaan ja edistämään johonkin kuulumisen ja osallisuuden kokeminen. (Nivala & Ryyänen 2017, 76-77)

Sosialisaatio ajatellaan kestävän koko ihmiselämän. Voidakseen käyttäytyä yhteisön hyväksymällä tavalla ja toimiakseen aktiivisesti yhteisön jäsenenä ihminen omaksuu toimintatapoja, sääntöjä, normeja, arvoja ja kaikenlaista sosiaalisesti jaettua tietoa kasvussaan. Samanaikaisesti ihminen yksilöllistyy suhteessa ympäristöönsä. Tämä tarkoittaa sitä, että samalla kun ihminen sisäistää olemassa olevan yhteiskunnan toimintamalleja ja toimintavaatimuksia ja sopeutuu niihin, hän toisaalta myös kasvattaa omia valmiuksiaan muuttaa yhteiskuntaa. (Nivala 2006, 53- 54)

Sosiaalipedagogiikka on toimintatiedettä, joka sopii luonnostaan käytännön työn tausta-ajatteluksi. Se ei vain kuvaile todellisuutta, vaan pyrkii tietoisesti kehittämään toimintatapoja asioiden muuttamiseksi. Toiminta voi hyvinkin olla luonteeltaan sosiaalipedagogista, vaikka sen yhteydessä ei käytettäisi sosiaalipedagogiikan käsitettä. Toisaalta taas monissa työmuodoissa nuorisoalalla on tunnistettavissa sosiaalipedagogisia piirteitä, vaikka työtä ei tietoisesti olisi kehitetty sosiaalipedagogiikan pohjalta. Sosiaalipedagogiikkaan liittyy läheisesti sosiaalinen innostaminen.

(Nivala & Ryyänen 2017, 75)

Sosiaalipedagoginen työ voi olla, yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa. Se voi olla erilaisissa ryhmissä tai yhteisöissä toimimista, niiden kautta tapahtuvaa pedagogista vaikuttamista, ihmisten aktivointia poliittiseen toimintaan ja hänen kasvupotentiaalinsa hyödyntäminen. Siinä pyritään auttamaan ihmistä itseään oivaltamaan omat mahdollisuutensa. Sosiaalipedagogisessa työssä korostuu toiminnallisuus, yhteisöllisyys ja elämyksellisyys. Lisäksi dialogin merkitys, avoimuus, luovuus ja tilanneherkkyys. Nuoria autetaan näin rakentamaan omaa identiteettiä. (Halkola 2013, 11)

Talleilla vallitsee vahva yhteisöllisyys. Nuorisotyössä juuri sosiaalipedagogiikka voisi olla toimiva tietoperusta tallien nuorisotoiminnan taakse. Että pyrittäisiin nuorisotyössä kasvattamaan nuoria sosiaalipedagogiikan keinoin. Vahvistamaan yhteisöjä ja opettamaan hyvän elämän taitoja.

3.4.2 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on työskentelytapa, jota käytetään usein sosiaalisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseen. Vaikutukset sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa tulevat kokemuksellisuuden ja osallisuuden kautta. Toimintaa käytetään mm. lastensuojelun tukitoimena, kuntouttavassa toiminnassa, oppimisen tukena, mielenterveys- ja päihdetyössä, nuorten tukihenkilötoiminnassa, sosiaalisten taitojen, sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimisessa. Sosiaalipedagogista hevostoimintaa voi ohjata sosiaali-, terveys- tai kasvatusalan ammattilainen, joka on suorittanut sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutuksen. (Sosiaalipedagoginen hevostoiminta yhdistys ry 2019)

Eläinavusteinen toiminta, joista usein hevosten kanssa tapahtuvaa toimintaa kutsutaan hevosavusteiseksi, toiminnan tarkoituksena on parantaa ihmisen hyvinvointia, antaa virikkeitä ja nostaa elämän laatua. Muita eläinavusteisia toimintoja voi olla esimerkiksi ystävä- ja kaverikoirien toiminta. **Eläinavusteisesta terapiasta** puhutaan silloin, kun terveys- tai sosiaalialan koulutuksen saanut terapeutti käyttää eläimiä työssään apuna. Hoidettavalla on silloin jokin diagnoosi, hoidolla on selkeä tavoite ja edistymistä seurataan. **Ratsastusterapia** on koulutetun ratsastusterapeutin ja hevosen yhdessä toteuttamaa kuntoutusta. Silloinkin hoidettavalla on diagnoosi ja hoidolla on tavoite. Ratsastusterapiaa voidaan käyttää muun muassa fysioterapiassa, toimintaterapiassa sekä psykoterapiassa. (Green Care Finland 2019)

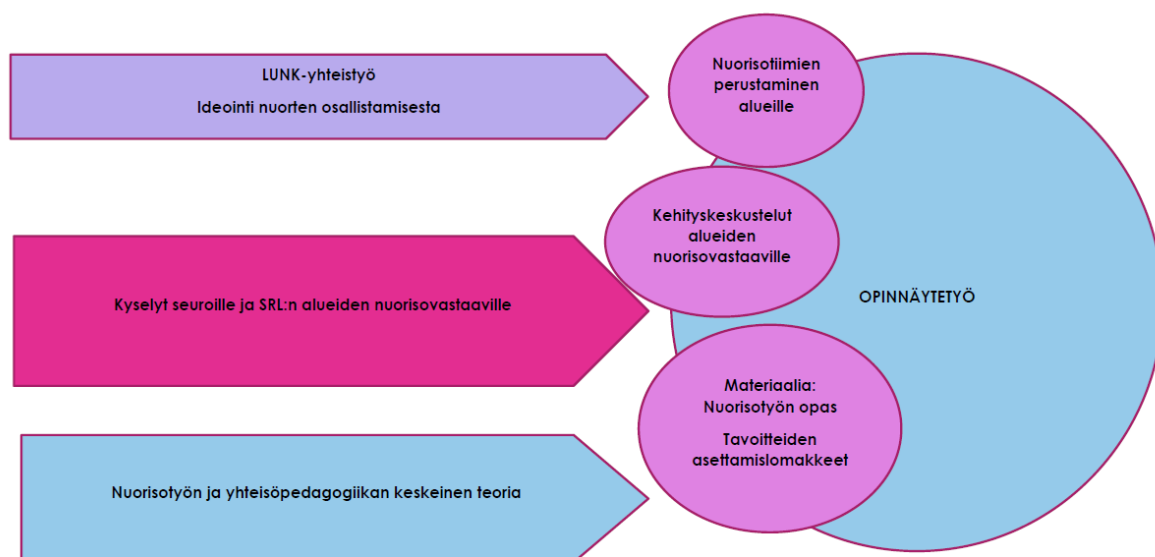
Halusin tuoda tämän aiheen työhöni, sillä vaikka sosiaalipedagogista hevostoimintaa voi ohjata vain ammattilainen ja sosiaalipedagogista toimintaa koskee erilaiset valvontakeinot ja lainsäädäntö, niin sosiaalipedagogisen, sekä eläinavusteisen toiminnan keinot ovat kuitenkin ihan normaaleja asioita mitä talleilla nuorten kanssa puuhataan. Nuorten kanssa siivotaan karsinoita, ruokitaan eläimiä jne. Tavallaan tallilla käyvät nuoret ovat jatkuvasti ennaltaehkäisevän ja korjaavan toiminnan piirissä. Siksi hevostoiminta on mahtava harrastus.

Kuten sosiaalipedagogiikka muutoinkin, niin myös tässä sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa toiminta viittaa syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaalisen kasvun tukemiseen ja hyvinvointiin tähtäävään toimintaan. Toiminnan lähtökohtana on ihmisen ja hevosen vuorovaikutus eli sosiaalisten taitojen kehittäminen, sekä talliyhteisö, jossa toiminta tapahtuu. Hevosen avulla pyritään näyttämään niiden asioiden tärkeys, joista oma hyvinvointi syntyy. Näitä ovat puhtaus, terveellinen ravinto, arjen rytmitys, liikunta ja lepo. Toiminnassa hevonen toimii oikeastaan kasvattajana. Tämän lisäksi toiminnassa vaikuttaa yhteisöllisyys, sillä sosiaalipedagogista hevostoimintaa harjoitetaan usein ryhmissä. Toisin kuin hevosavusteinen toiminta tapahtuu useimmiten yksilötoimina. Elämyksellisyys, osia seikkailu- ja elämyspedagogiikasta. Toiminnallisuus, osallisuus, yhteistyö ja vastuunkanto. (Sosiaalipedagoginen hevostoiminta yhdistys ry 2019)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOSTEN YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaista nuorisotyötä ratsastuksen urheiluseuroissa jo tehdään, onko se kuinka suunniteltua ja tavoitteellista, sekä miten siitä nuoria tiedotetaan.

Opinnäytetyötä on tehty monella eri tasolla samanaikaisesti. Olen kuvannut prosessin kuvalla. Kehittämistyö on aloitettu heti osallistamisen ideoinnilla, jonka myötä perustettu SRL:n aluille omia nuorisotiimejä. Kyselyt tehtiin heti alkuun, joissa selvitettiin nuorisotyön tilaa ja samalla pyydettiin vinkkejä ja ohjeita nuorisotyönopasta varten. Opinnäytetyön teoriaosuudessa tarkastelen nuorisotyön keskeisiä käsitteitä yhteisöpedagogiikan kentältä: Osallisuus, yhteisöllisyys, liikuntakasvatus ja sosiaalipedagogiikka. Sosiaalipedagogiikkaa tarkastelen erityisesti sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kautta, jonka keinoja jo käytämme, nuorisotoiminnassa, mutta halusin tuoda enemmän teoriaa tueksi.

Kuvio 1. Opinnäytetyön prosessi

Kyselyssä kyseltiin myös, miten nuoriso pääsee seuroissa vaikuttamaan seurojen toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen.

Aineiston keruu ja analysointimenetelmiksi valikoitui kvantitatiivinen eli tilastollinen tutkimus. Kvantitatiivinen tutkimus tehdään kyselylomakkeiden avulla, sekä kyselyt asiat kuvataan numeeristen suureiden ja voidaan havainnollistaa taulukoiden ja kuvioiden avulla. Kvantitatiivinen tutkimuksella saa usein hyvin kartoitettua olemassa oleva tilanne. Tietoa voidaan myös halutessa ristiintaulukoida ja tehdä korrelaatio- ja regressioanalyysyjä. (Kananen 2015, 365; Heikkilä 2014, 15)

Työ sisältää myös avoimia kysymyksiä, jotka taas ovat enemmän laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Laadullinen tutkimus tarjoaa mahdollisuuden saada asiasta hyvän kuvan. Se tarjoaa mahdollisuuden hyvälle, tarkemmalle, sanalliselle kuvalle tutkittavasta asiasta. Laadullisen tutkimuksen keinoin voidaan tuottaa tietoa ja ymmärtää paremmin asiaa, josta halutaan saada hyvä kuvaus ja syvempi näkemys. (Kananen 2014, 17)

Suunnitelmallista kyselytutkimusta voidaan kutsua myös survey-tutkimuksen nimellä. Survey-tutkimus on tehokas tapa kerätä tietoa, kun tutkittavia on paljon. (Heikkilä, 2014, 17)

Tutkimusta varten olen pyytänyt asianmukaiset luvut SRL:ltä.

4.1 Kyselylomake ratsastusseuroille

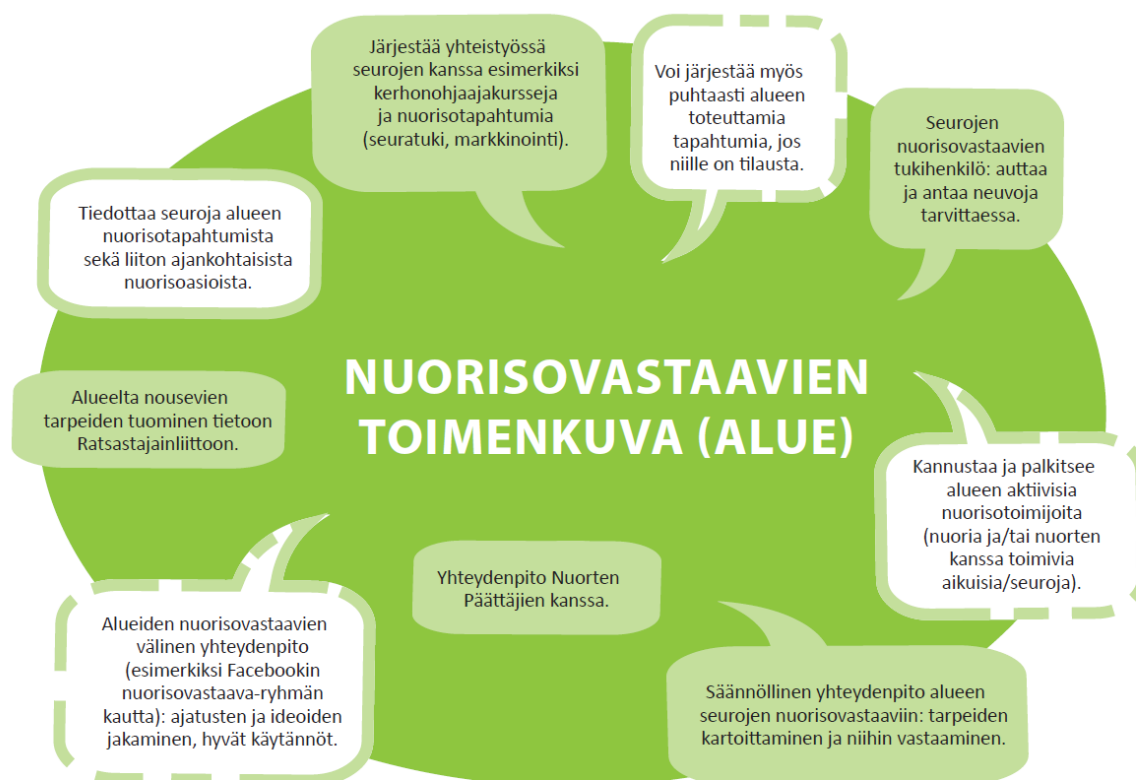
Tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui aika nopeasti kyselylomake, sillä se on helppo ja nopea tapa kerätä tietoa näin isolta määrältä, lisäksi luvut on silloin helppo esittää esimerkiksi kuvioin. Seuroja on paljon ja ne sijaitsevat ympäri Suomea, joten sähköinen survey-kyselylomake oli helpoin tapa tavoittaa kohderyhmä. Kyselylomakkeen tekemisessä konsultoin myös SRL:n nuorisotoiminnan koordinaattoria, jotta kysymykset sisältäisivät myös mahdollisimman paljon myös tilaajaa hyödyttävää tietoa. Halusimme tehdä kyselystä melko lyhyen ja helposti vastattavan.

Kysely toteutettiin lähettämällä Webropol-kyselylinkki- sähköpostitse 504 seuralle. Kysely lähetettiin Ratsastajainliiton nuorisokoordinaattorin toimesta eli sähköpostitietoja ei luovutettu minulle. Kyselyyn vastattiin anonymisti. Kyselyn aikaväli oli 20.12.2017- 15.1.2018. Heitä muistuttiin täyttämisestä pari kertaa. Kysely toteutettiin joululomalla ja siihen vastaaminen loppui tammikuun puolella. Eniten vastauksia olikin tullut tammikuun puolella. Kyselyn ajankohta saattoi vaikuttaa vastaajien määrään, ehkä vastauksia olisi voinut tulla useammalta seuralta, jos kyselyä ei olisi suoritettu joululoman aikana.

Vastauksia tuli 115 seurasta, joka on 23% kaikista ratsastajainliiton alaisista ratsastusseuroista. Tämä tarkoittaa, että 77% seuroista ei ole vastannut kyselyyn ja se saattaa vääristää kyselyn tuloksia. Voi hyvinkin olla niin, että äänensä ovat tuoneet kuuluviin vain aktiivisimmat seuratai että osa seuroista ei ole käynyt vastaamassa nuorisotoiminnankyselyyn, koska heillä ei ole nuorisotoimintaa seurassa. Kyselyssä ei ollut pakotettu vastaamaan kaikkiin kysymyksiin. Joten kaikki eivät olleet vastanneet kaikkiin kysymyksiin. Kyselylomake sisälsi viisitoista kysymystä. Se sisälsi niin dikotomisia kysymyksiä, kuin strukturoitua kysymyksiä. Monivalintakysymysten lisäksi käytin muutamaa sekamuotoista kysymystä, sillä halusin antaa vastaajalla mahdollisuuden kertoa omin sanoin asiasta. Jotkut kysymykset olivat kyselylomakkeessa lähinnä nuorisotoiminnan oppaan vuoksi. Erilaisilla avoimilla kysymyksillä oli myös mahdollista tuoda muiden tietoon omia hyväksi havaittuja toimintatapoja tai lähettää ratsastajainliitolle omat terveisensä.

4.2 Kyselylomake alueen nuorisovastaaville

Alueiden nuorisovastaaville tehty kyselyn oli tarkoituksena toimia tuomaan pohjana myös kehityskeskusteluille, jotka ratsastajainliiton nuorisotoiminnan koordinaattori kävi tammikuussa 2018. Tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui webropol-survey-kysely, koska se olisi nopeasti vastattavissa ja sillä saisi nopeasti pohjatietoa siitä, että mihin keskusteluissa tulisi keskittyä. Lähinnä meitä kiinnosti, että löytyykö joku sellainen osa-alue, joissa kaikilla on ongelmia. Osa kyselylomakkeen kysymyksistä on johdettu oikeastaan alueen nuorisovastaaville tehdystä toimenkuvasta (Kuva 2.). Toimenkuvaan on pyritty kuvaamaan erilaisia nuorisovastaavan tehtäviä.

Kuva 2. Nuorisovastaavien toimenkuva

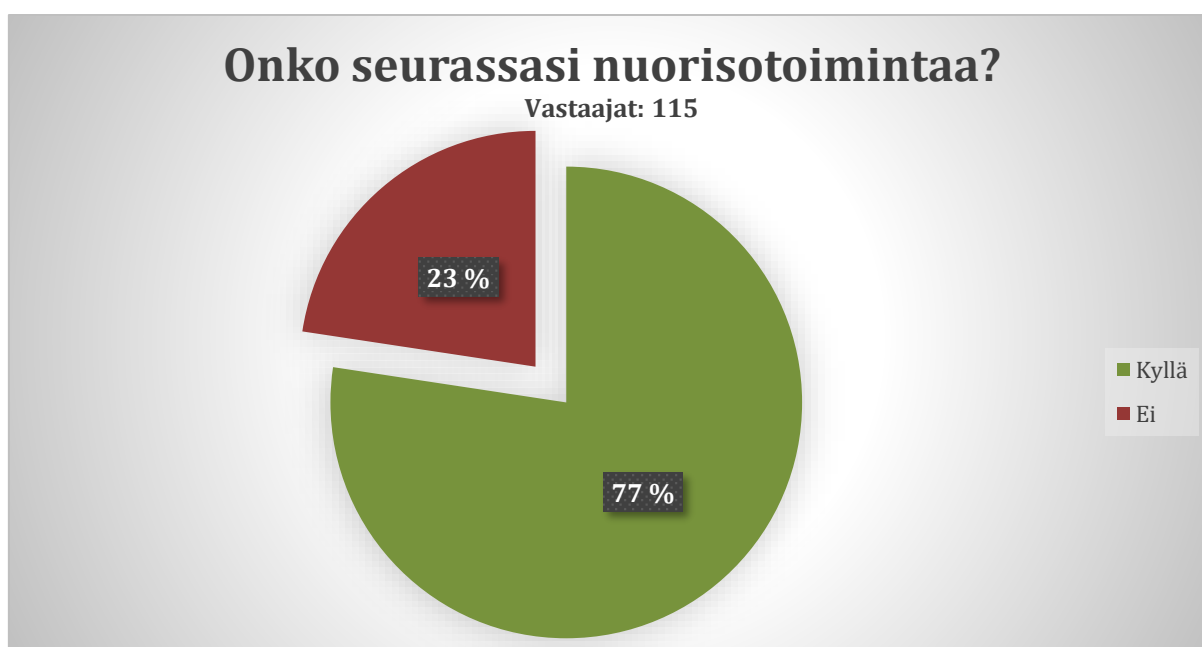
Ratsastajainliiton lasten ja nuorten toiminnan koordinaattori lähetti kyselyn aluevas- taaville. Sähköpostitietoja ei luovutettu minulle. Kysely toteutettiin anonyymisti. Ky- selyn aikaväli oli 20.12.2017- 15.1.2018. Alueiden nuorisovastaavia on kahdeksan. Puo- let heistä eli neljä vastasi kyselyyn. Kysymyksiä tutkimuksessa oli neljatoista ja mit- kään niistä ei oltu lukittu pakollisiksi. Kuusi kysymystä liittyi toimenkuvaan, joista

kolme ensimmäistä kysymystä liittyi tehtävän mukaiseen yhteydenpitoon ja tiedotukseen. Muita tehtävänkuvan mukaisia kysymyksiä olivat: Millaisia tarpeita alueen seuroilta on noussut esiin koskien nuorisotyötä? Palkitaanko alueellasi aktiivisia nuorisotoimijoita/seuroja? Millaisia tapahtumia olette alueellanne järjestäneet? Alueiden tehtävänä on myös jakaa liiton seura- ja harrastetukea. Tästä kysyin, että onko sitä jaettu. Kysymyksiä oli myös suunnitelmallisuudesta sekä siitä, kokeeko tarvitsevansa apua tai onko itsellä riittävät työvälineet tehtävän hoitamiseksi hyvin. Loppuun sai jakaa hyviä ideoita ja lähettää omat terveisensä ratsastajainliittoon.

5 TULOSTEN YHTEENVETO

5.1 Ratsastusseurojen kyselyiden tulokset

Vastanneista seuroista 77% kertoo, että heidän seurassa on nuorisotoimintaa (Kaavio 2.). Kyselyn lopputerveisissä muutamat halusivat kertoa, että miksi heidän seurassaan ei ole nuorisotoimintaa.

Kaavio 3. Seurojen nuorisotoiminta

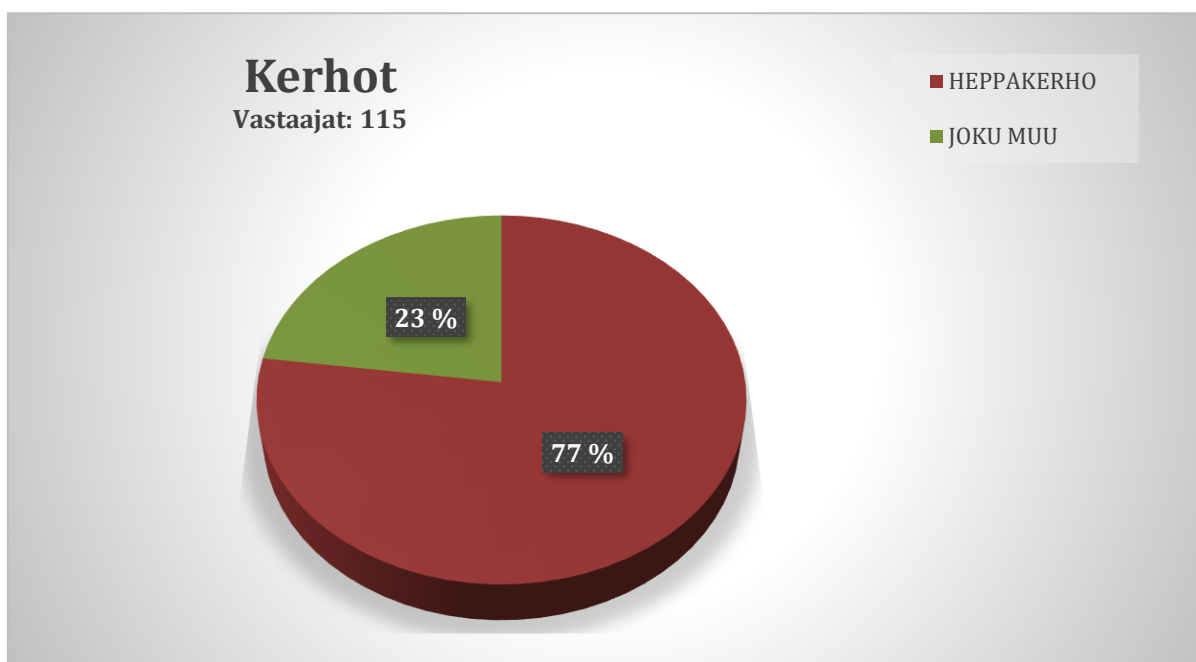
Vastanneista seuroista 80/114 seurassa on nuorisotoiminnasta vastaava henkilö tai tiimi (kaavio 3). Yksi vastanneista oli vastannut, että on kumpikin henkilö ja tiimi. Pääsääntöisesti, jos seuroissa on nuorisotoimintaa, niin siihen on nimetty vastaava. Vain 9 seuraa, joissa on nuorisotoimintaa, kertoivat, että heillä ei ole nimettyä vastaavaa tai tiimiä.

Kaavio 4. Nuorisotoiminnasta vastaa

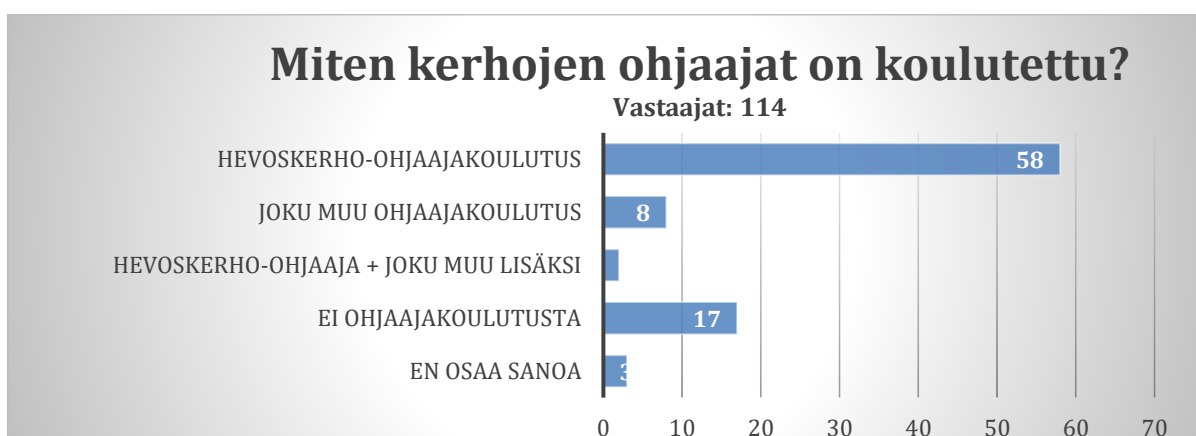
64 seurassa (=56% vastanneista/72% niistä, jotka ilmoittaneet, että heillä on nuorisotoimintaa) toimii heppakerho ja 19 seurassa toimii jokin muu kerho (kaavio 4.). Kaikista kerhoista 77% on heppakerhoja, joka on kaikille yhteinen konsepti ja johon löytyy valmista materiaalia ja toimintamalleja. Muita ilmoitettuja kerhoja olivat nuorisoclubi, junnukerho, Talent, Soc.ped, juniorijaos, kepparikerho, vikellyskerho, talliperjantai, ponikerho, tallikerho, KivaKaveri toiminta, valmennusryhmät.

Talent on SRL:n nuorten valmennettavien oma sarja, joten Talent-kerho ilmeisestikin keskittyy ratsatuksessa valmentautumiseen ja kilpailemiseen. Soc.ped. on oletettavasti taas sosiaalipedagogiseen ratsastus toimintaan perustuvat kerho, vikellys ja valmennusryhmät liittyvät liikuntakasvatukseen. Talliperjantait, Kiva Kaveri toiminta taas liittyvät enemmän yhteisöllisyyteen.

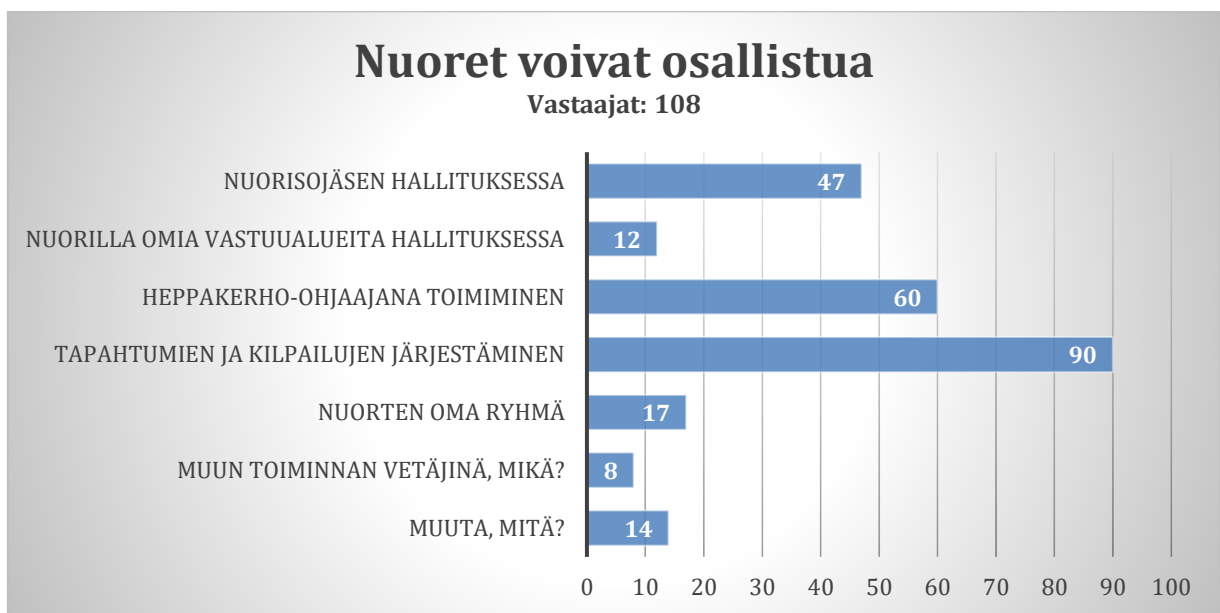
Kaavio 5. Millaisiä kerhoja seuroissa toimii

Seuroissa on myös selkeästi panostettu koulutukseen ja siihen, että nuorisoa osataan ohjata (kaavio 5.). Hevoskerhon ohjaajista (kysymys nro. 5) 61/81 eli 75% kerhojen ohjaajista oli käynyt hevoskerho-ohjaaja koulutuksen tai jonkun muun ohjaajakoulutuksen. Näitä muita koulutuksia oli mm. isoskoulutus, sosionomi, lastentarhanopettaja, nuorisoohjaaja, valmentaja, ratsastuksenopettaja.

Kaavio 6. Kerhojen ohjaajien koulutus seuroissa.

Nuorten osallistumisesta seuran toimintaan vastasi 108 seuraa (Kaavio 6.). Selkeästi nuoret pääsivät parhaiten osallistumaan tapahtumiin ja kilpailuiden järjestämiseen. 60 seurassa nuori toimii heppa-kerhon ohjaajana ja 47 seurassa hallituksessa on nuorisojäsen tai jäseniä ja 12 noista on nuorella oma vastuualue hallituksessa. Nuorten omat ryhmät eivät vielä ole kovin yleisiä, niitä on vain 17. Lisäksi 8 seurassa nuori voi toimia jonkun muun toiminnan vetäjänä, näitä olivat muun muassa leirillä apuvetäjinä, seuran ja tallin tapahtumien vetäjinä, kepparitoiminnan vetäjinä, merkkisuoritukset, tapahtumien järjestäjinä, KivaKaveri toiminta. 14 seuraa ilmoitti, että nuoret voivat osallistua muuhun toimintaan, joita olivat esimerkiksi junnujen omat valmennuspäivät, Talent-tiimi, perheriehat, hoitajana ja tuntiavustajana, junnukilpailuissa, talkoolaisina kilpailuissa, nuorisoiilat, heppakerhon apuohjaajana, yhteiset tapahtumat, rataharjoitukset.

Kaavio 7. Osallistuminen seuroissa

Nuorisolle on järjestetty tai ovat itse järjestäneet monenlaisia tapahtumia (kaavio 7.). Vastauksia tuli tähän 134 kpl ja tähän kysymykseen oli vastannut 100 vastaajaa. Eli myös osa heistä, jotka eivät omasta mielestään järjestä nuorisotoimintaa, ovat kuitenkin vastanneet järjestävänsä nuorisotapahtumia.

Kaavio 8. Erilaisten tapahtumien järjestäminen seuroissa

Seurat kertoivat, että olivat järjestäneet oheisliikuntana: uintia, kuntosalia, Horsebi-ciä, liikuntapuistoretki, trampoliinipuisto, suunnistusta, kiipeilyä, spinningiä, Pilatesta, luistelua, metsäretkiä, liikuntasalivuoro, jossa monenlaista toimintaa, tenavakurssi, ulkoilulajeja, pihapelejä, pesäpalloa, jalkapalloa, jumppaa, mäenlaskua ja tavoitteellistakin toimintaa oli, kuten talent-valmennus ja valmentajan räätälöity viikkotreeni.

Erilaisia muita tapahtumia taas oli: Harrastepäivä lapsiperheille, tallipäivä, keppari-toiminta, kilpailuja, liikuntatapahtuma, yhteinen ilta, retki toiselle tallille, junnutapaamisia, nuorten iltamat, talutusratsastustapahtuma.

Nuorille on siis järjestetty monipuolista toimintaa. Pikkujoulut on suosituin tapahtuma, joka järjestetään, mutta moni seura 44/100 tekee retkiä myös hevostapahtumiin.

Nuoret pääsevät myös melko hyvin osallistumaan myös toiminnan suunnitteluun 63% tähän kysymykseen vastanneista on sitä mieltä (kaavio 8.). Kysymykseen oli vastannut 111 vastaajaa, joten myös heitä on vastannut, joilla ei nuorisotoimintaa ole.

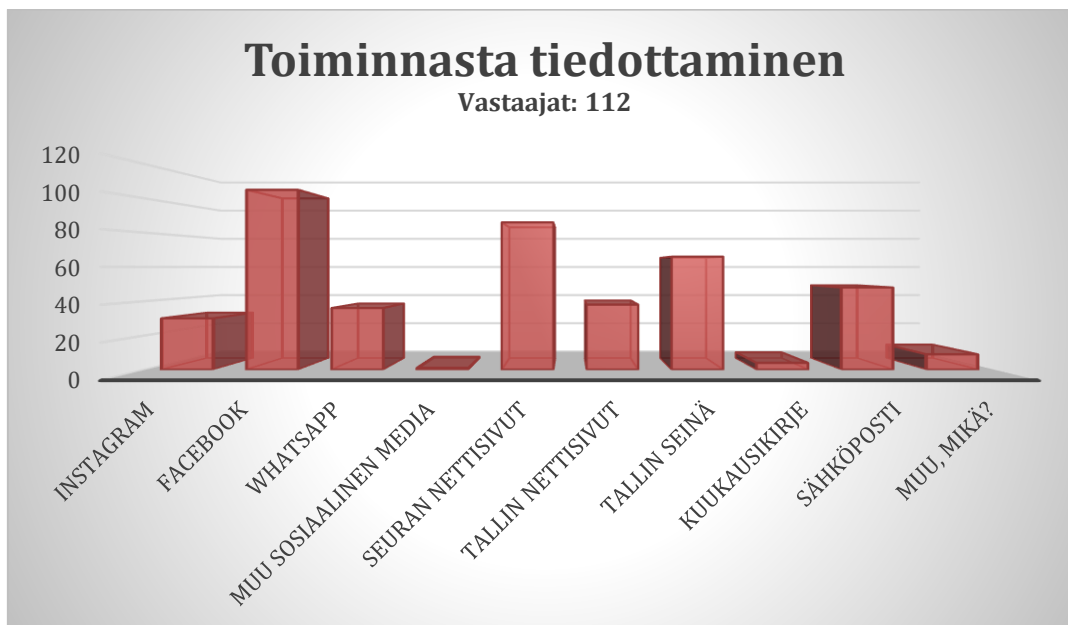
Kaavio 9. Nuorten osallistuminen suunnitteluun

Miten nuoria osallistetaan. Tähän tuli 46 vastausta. Kirjoitetut vastaukset analysoitu ja jaoteltu. Ja näin sain järjestyksen sille, miten nuoria osallistetaan. Moni oli kuitenkin vain vastannut, kyllä ja jättänyt kertomatta, miten. Tässä vastaukset suuruusjärjestyksessä niin, että isoin vastausmäärä on ensimmäisenä.

1. Nuoret kertovat toiveensa, ideansa ja heitä kuunnellaan.
2. Seurojen hallituksissa on nuorisojäsen tai – jäseniä.
3. Nuoret suunnittelevat ja järjestävät itse toimintaa
4. Nuorilla oma ryhmä, nuorisohallitus, junnutiimi tms.
5. Nuorilta on kysytty ja käyty dialogia
6. Seuran kokouksissa voi nuoret esittää asioitaan

Lisäksi jollain oli postilaatikko, johon voi jättää viestiä. Kaksi seuraa ilmoitti tehneensä seurakyselyn ja kahdessa seurassa oli yhdessä nuorten kanssa suunniteltu.

Seurojen tiedottamisesta kysyin lähinnä siksi, että voisin siitä kirjoittaa nuorisotyönoppaaseen (kaavio 9.). Tässä kuitenkin tulokset siitä, missä seurat tiedottavat toiminnastaan.

Kaavio 10. Miten toiminnasta tiedotetaan.

Kyselyn mukaan seuroissa tarjotaan nuorille aikuisen tukea (77), sekä kuunnellaan ja kysytään toiveita (75). Nuorisotoiminta otetaan kantaa seuran toimintasuunnitelmassa (66). Toisaalta sitten nuorisotoiminnalle ei kuitenkaan ole budjetoitu rahaa kuin 35 seurassa. Tähän voi hyvin vaikuttaa myös se, että toimintoja ei ole budjetissa eritelty nuorten tai aikuisten toiminnoiksi. Nuorille tarjotaan myös hyvin koulutuksia 55 ja 50 seurassa on nuorisolla tila/tiloja käytössään. Jopa 42 seurassa on nuorisojäseniä hallituksessa. Tähän kysymykseen vastanneista 112 seurasta se on 38%. Se on mielestäni melko korkea luku ajatellen koko Suomea. Ratsastusseurojen työ näyttäisi olevan osallistamisessa urheiluseurojen edelläkävijä.

Kaavio 11. Nuorison huomioonotto

Seuroista 55% (63/114) on sitä mieltä, että toiminta on heidän mielestään suunnitelmallista ja 46% (51/114) taas sitä mieltä, että ei ole. Tässä tietty virhemarginaalia kasvattaa se, että kysymyksestä puuttuu vaihtoehto, että nuorisotoimintaa ei ole seurassa.

Kyselin myös saavatko seurat tukea nuorisotyön toteuttamiseen (kaavio 11.), tämä kysymys on vastaajissa tulkittu välillä rahalliseksi tueksi ja toisinaan avun saamiseksi. Kummassakin tapauksessa se, että tukea on saatu, kertoo myös panostamisesta nuorisotyöhön, sillä tukia täytyy hakea tai yhteistyötä tehdä ja suunnitella. Kysymystä laatiessani pohdin, että tätä kysymällä voisin samalla saada nuorisotyön oppaaseen tietoa siitä, millaista tukea muut ovat saaneet ja pystyisin jakamaan näitä toimintamalleja muille seuroille. Tukea toimintaan on saanut 32/114 seuraa eli 28% koko kyselyyn vastanneista seuroista. Vastaukset lajittelevin kuuteen ryhmään ja jos vastaaja kertonut useamman tavan, niin kaikki merkitty eri luokkiin. Hieman on tulkinnan varaa siinä, että tarkoitetaanko esimerkiksi kaupungin tuella muuta tukea kuin rahaa, mutta luokittelin nämä vastaukset rahoituksen alle. Näin ollen rahallinen tuki on suurin tuen muoto mitä seurat olivat saaneet.

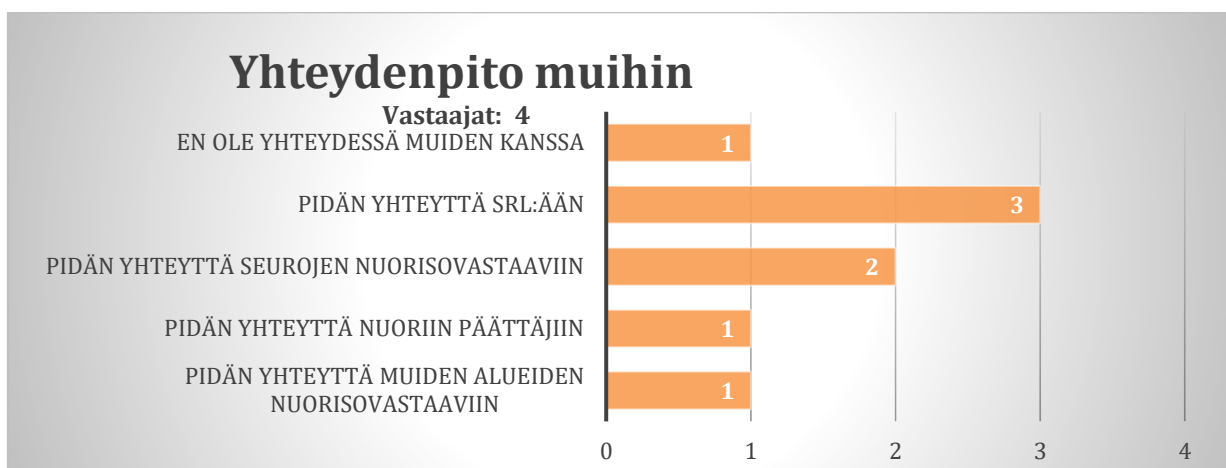
Kaavio 12. Erilaiset tuet

5.2 Alueen nuorisovastaavien kyselyiden tulokset

Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa, että onko aiemmin tehty nuorisovastaavien toimenkuva saatu jalkautettua ja kyselyn tuloksia käytettiin pohjana kehityskeskusteluihin nuorisotoiminnan koordinaattorin kanssa. Kysymykset on pääosin johdettu aiemmin työssä esitellyssä alueiden nuorisovastaavien toimenkuvasta (s. 27). Kyselyssä halusin kysyä myös, että onko heillä mielestään riittävät työkalut omassa toiminnassaan.

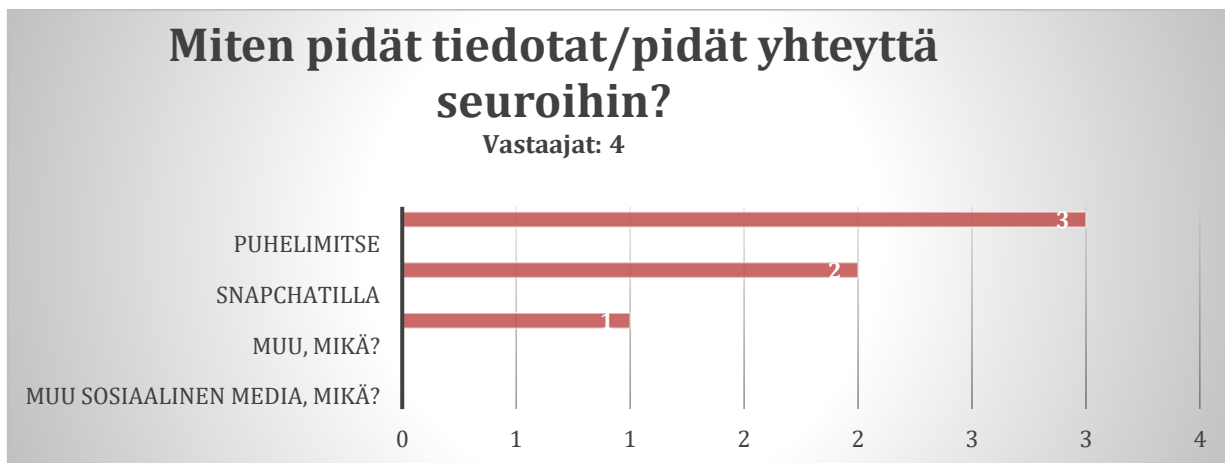
Nuorisovastaavien toimenkuvassa on useampi kohta koskien tiedottamista ja yhteydenpitoa. Yksi näistä on yhteydenpito Nuorten Päättäjien kanssa. Kyselyssä neljästä vastanneesta vain yksi on ollut yhteydessä nuoriin päättäjiin (kaavio 12.). Toinen tiedottamista ja yhteydenpitoa koskeva tehtävä on alueiden nuorisovastaavien välinen yhteydenpito: käytännön, ideoiden ja ajatusten jakaminen. Kyselyn neljästä vastaajasta yksi on ollut yhteydessä muiden alueiden nuorisovastaaviin. Nuorisovastaaville on perustettu oma ryhmä Facebookiin, mutta siellä ei keskustelu ole lähtenyt liikkeelle. Se kaipaisi ehkä jonkinlaisen keskustelun aloittajan. Lisäksi ehkä tärkeimpänä säännöllinen yhteydenpito oman alueen seurojen nuorisovastaaviin: tarpeiden kartoittaminen ja niihin vastaaminen. Seurojen nuorisovastaaviin pitää yhteyttä kaksi vastaajaa,

toinen silloin tällöin ja toinen harvoin. Lisäksi kysyin, että pidetäänkö yhteyttä SRL:ään, johon kolme neljästä vastasi pitävänsä yhteyttä kuukausittain.

Kaavio 13. Yhteydenpito

Alueen nuorisovastaavan toimenkuvaan on myös kirjattu tehtäväksi seurojen tiedottaminen nuorisotapahtumista, sekä liiton ajankohtaisista nuorisoasioista. Kyselyn mukaan seuroihin pidetään yhteyttä ja tiedotetaan: Facebookilla $\frac{3}{4}$ vastaajaa, sähköpostilla $\frac{2}{4}$ vastaajaa ja WhatsAppilla $\frac{1}{4}$ vastaajaa. (kaavio 13.). Seurojen hallitusten toimijat ovat usein aikuisia ja käyttävät Facebookia, mutta muutoin mietin, että jos halutaan tavoittaa nuoria, niin löytääkö heitä enää Facebookista. Facebookin hyvä puoli on myös se, että sillä tavoittaa useita ihmisiä kerralla. Seuroille tiedottaminen onnistuu hyvin myös sähköpostilla. Tuolloin jää seurojen aktiivisten vastuulle viedä viestiä eteenpäin seuralaisille. WhatsAppia käyttää yksi nuorisovastaavista, tämä kanava kuitenkin vaatii jonkun puhelinnumeron seuraan.

Kaavio 14. Tiedottaminen

Toimenkuvan yksi tehtävistä on alueelta nousevien tarpeiden tuominen tietoon Ratsastajainliittoon. Kysymyksessä seuroilta nousseista nuorisotyöntarpeista sain kolme vastausta.

Vastaaja 1. *Olen saanut melko vähän tietooni tarpeita, mutta minuun on oltu kiinnostuneina yhteydessä yhden seuran osalta. Täältä tuli lähinnä kysymyksiä alueen toiminnasta ja tarjouksia osallistua toiminnan mahdolliseen kehittämiseen*

Vastaaja 2. *On toivottu aluehallituksen organisoivaa yhteistapaamista jotta syntyisi enemmän seurojen päättäjien välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä alueen kanssa.*

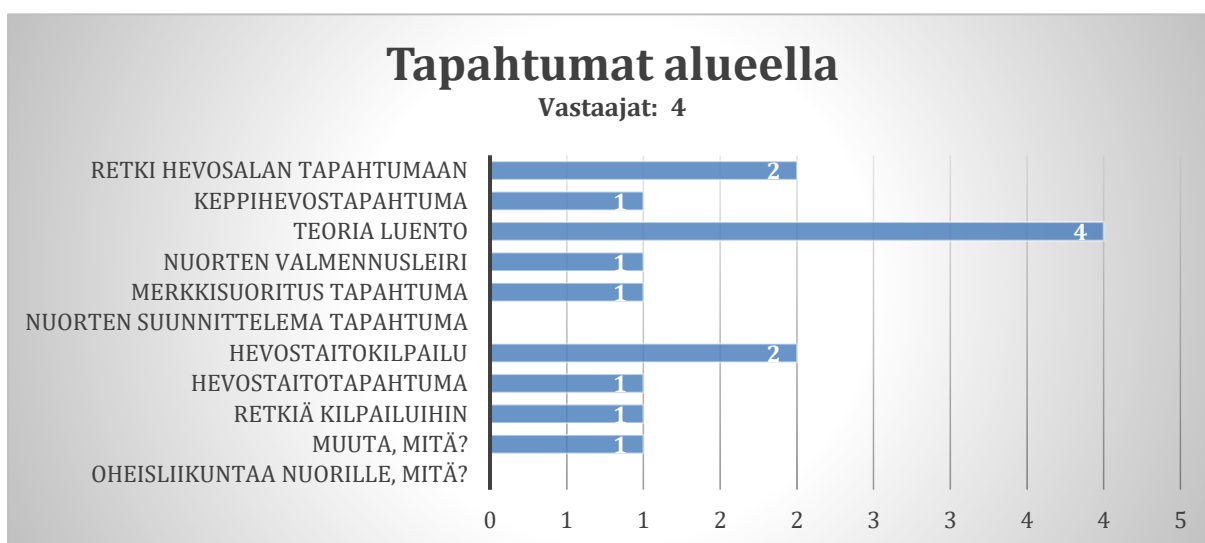
Vastaaja 3. *koulutuksia, hevostaitokilpailu, merkkikilpailu*

Vaikka vastaajia oli näin vähän, niin mielestäni kertoo seurojen halusta alueelliselle toiminnalle, että on tarjottu apua, sekä esitetty toiveita yhteisistä tapaamisista ja yhteistyöstä.

Alueen nuorisovastaavan toimenkuvan mukaan tulee kannustaa ja palkita alueen aktiivisia nuorisotoimijoita (nuoria ja/tai nuorten kanssa toimivia aikuisia/seuroja). Kysymykseen palkitsemisesta vastasi 3/4 vastaajaa. Heistä kaikki kertoivat, että alueella palkitaan seuroja ja nuorisotoimijoita, mutta vain kaksi heistä kertoi miten. Toisen alueella palkitaan merkkikilpailussa. Toisen alueella pidetään palkitsemisgaala, jossa palkitaan muiden toimijoiden joukossa.

Alueen nuorisovastaavan toimenkuvan mukaan hän järjestää joko itsenäisesti tai seurojen kanssa yhteistyössä nuorisotapahtumia, sekä kerhonohjaajakursseja

(seuratuki, markkinointi). Tämän lisäksi halusin vähän myös selvittää millaisia tapahtumia alue on auttanut järjestämään. Alueet ovat järjestäneet erilaisia tapahtumia (Kaavio 14.). Kysely ei vastaa järjestettävien tapahtuvien määrään. Kaikilla alueilla on järjestetty teorialuentoja. Joillain alueilla on järjestetty retki tapahtumaan tai hevostaitokilpailu. Lisäksi yksittäisiä muita tapahtumia. Yksikään alue ei ole kuitenkaan järjestänyt nuorten itsensä suunnittelemaa tapahtumaa tai oheisliikuntaa nuorille. Alueilla on käytettävissä rahaa, jota voidaan jakaa seuroille nuorisotapahtumien järjestämiseen (seuratuki). Kysyin tutkimuksessani, että onko tätä rahaa käytetty. Kolmella alueella oli ja yhdessä nuorisovastaava ei osannut sanoa. En kysynyt kyselyssäni hevoskerho-ohjaajien koulutuksesta, sillä ne tiedot ovat helposti saatavissa SRL:stä. Vuonna 2017 seurat ja alueet järjestivät 9 hevoskerhon ohjaajan peruskurssia, joissa koulutettiin 130 uutta ohjaajaa. Jatkokursseja järjestettiin 3, mukana 18 osallistujaa. Lisäksi järjestettiin yksi jatkokoulutus uudella verkkokurssilla, johon osallistui kolme oppijaa. (Suomen Ratsastajainliitto 2018, 37)

Kaavio 15. Alueen tapahtumat

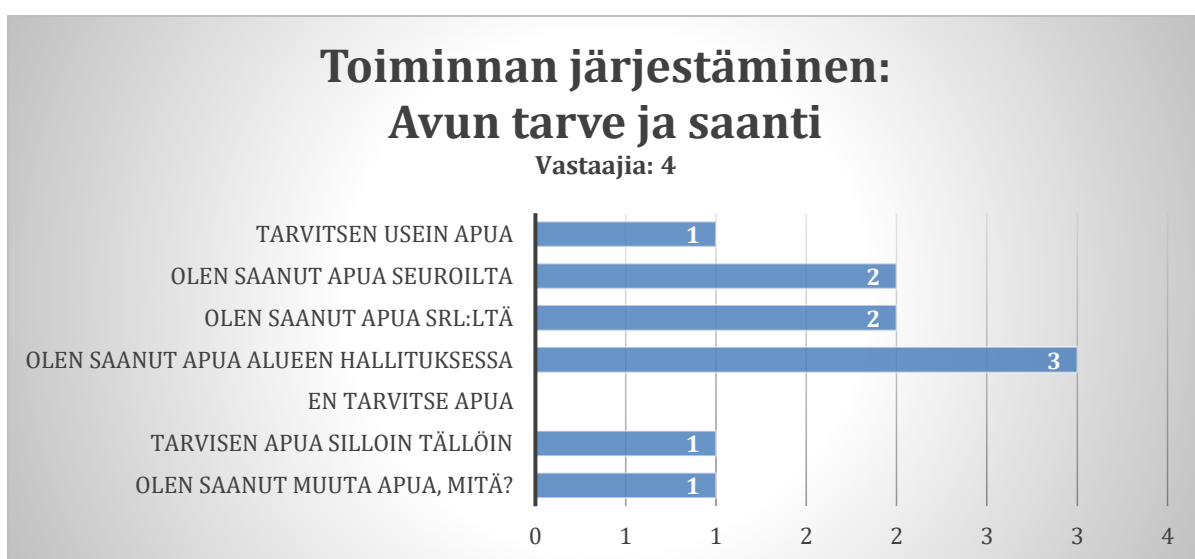
Pohdin kyselyssäni myös sitä, miten alueet ovat ottaneet nuorisotyön huomioon toiminnassaan ja toimintansa suunnittelussa ja pitävätkö he toimintaansa suunnitelmallisena (kaavio 15.). $\frac{3}{4}$ vastaajista piti alueen nuorisotyötä suunnitelmallisena. $\frac{3}{4}$ vastaajan mukaan nuorisotyötä käsitellään alueen kokouksissa. Sama määrä ($\frac{3}{4}$) kertoi, että nuorisotyö näkyy alueen toimintasuunnitelmassa. $\frac{2}{4}$ vastasi, että nuorisolle on kohdistettu rahaa budjetissa. $\frac{2}{4}$ vastasi, että nuorten ääni kuuluu päätöksissä. Kaksi vastanneista vastasi jotain

muuta, jotka olivat: 1. Ottaa lähinnä, jos tuon jotain konkreettista ehdotusta esille. 2. Perustettu nuorten ryhmä. Yksi vastanneista vastasi että humioidaan kysymällä ja kuuntelemalla aidosti nuoria.

Kaavio 16. Miten nuorisotyö huomioidaan alueella?

Kyselin tutkimuksessani, että tuntevatko alueiden nuorisovastaavat tarvetta avulle ja saavatko sitä tarvittaessa. Moni kokee saavansa apua muilta alueen hallituksen jäseniltä, sekä SRL:ltä ja seurojen nuorisovastaavilta. Kukaan heistä ei ollut sitä mieltä, etteivät tarvitsisi apua.

Kaavio 17. Alueiden nuorisovastaavien avun tarve

Kyselin myös ”työvälineiden” riittävydestä. Vastajista puolet oli sitä mieltä, että välineet ovat riittävät, yhdellä ei ole ja yksi ei osaa sanoa.

Kysymykseen: Miten alueen nuorisotoimintaa voisi mielestäsi parantaa? Vastasi neljä henkilöä

Vastaaja 1: *Tekemällä siitä konkreettisempaa, ja luomalla sille selkeän linjan. Valitettavasti minulla ei ole ollut elämäntilanteeni vuoksi mahdollista panostaa tähän tehtävään tarpeeksi.*

Vastaaja 2: *Alueellamme on ollut muutamien vuosien ajan melko hiljaista nuorisotoiminnan osalta. Parin viime vuoden aikana olemme kuitenkin yrittäneet saada nuorisohallitusta toimintaan sekä järjestää nuorisotoiminnan koulutusta. Nämä edellämainitut toimenpiteet eivät kuitenkaan ole herättäneet seuratoimijoiden keskuudessa suurtakaan kiinnostusta, joten olemme nyt päättäneet järjestää yhteistapaamisen seuratoimijoille, painottaen nuorisotyötä, jotta saisimme ideoita aluehallituksen toimintaan mitä seurat toivoisivat ja haluaisivat, sekä seurat voisivat verkostoitua keskenään sekä aluetoimijoiden kanssa.*

Vastaaja 3: *Toivon että tällä uudella nuorten ryhmällä saadaan hyviä ideoita ja tapahtumia aikaiseksi*

Vastaaja 4: *Yhteistyötä alueiden välillä voi parantaa ja kehittää.*

Terveiset SRL:lle:

Jokin selkeä, puolipakollinen protokolla aluehallitukselle nuorisotoiminnan huomioimiseen voisi olla joskus tarpeen, mikäli sitä haluaisi kehittää. Tällä hetkellä tuntuu, että se on helppo vain jättää huomiotta.

6 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET

6.1 LUNK- yhteistyö

Liikunnan ja urheilun nuorisokomitea (LUNK) on alle 30-vuotiaiden liikuntasektorilla aktivoituneiden nuorten aikuisten ryhmä, jonka tehtävänä on edistää nuorten vaikutusmahdollisuuksia urheilumaailman päätöksenteossa. Tarkoituksena on auttaa nuoria, urheiluseuroja ja lajiliittoja löytämään väyliä lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia seuroissa ja lajiliitoissa. (Liikunnan ja urheilun nuorisokomitea 2019)

Ratsastajainliitto on valittu vuonna 2017 mukaan Liikunnan ja urheilun nuorisokomitean nuorisopilottiin, jossa tarkoituksena on lisätä nuorten osallisuutta vaikuttamistyössä. Pilotissa on esitelty Nuoret Päätäjät- toimintaa esimerkkinä onnistuneesta toimintatavasta. (SRL toimintakertomus, 2018)

Pidimme yhteisen tapaamisen Liikunnan ja urheilun nuorisokomitean puheenjohtajan Jonna Temosen kanssa, mukana oli Nuorista päättäjistä Maria Salomaa, joka kuuluu myös Liikunnan ja urheilun nuorisokomitean hallitukseen, sekä Suomen Ratsastajainliiton lasten ja nuorten toiminnan koordinaattori Sanna Sassi, sekä Mari Lieskoski. Tässä tapaamisessa pidettiin aivoriihi ja ideoitiin nuorisotiimien perustamista alueille. Päätettiin tuolloin niin, että Sanna Sassi ottaa yhteyttä Hämeen alueelle, jossa ollut kiinnostusta ja jonne päätettiin kokeilla perustaa alueen oma nuorisotiimi. Hämeen alueelle järjestettiin haku tiimin jäsenistä vuonna 2018, mutta ei saatu tällaista kaasaan. Tarkoituksena on nyt perustaa tiimejä muille alueille.

LUNK yhteistyön siivittämänä Ratsastajainliitossa on nyt vuonna 2019 ollut hakuja alueiden nuorisotiimien perustamista varten ja esimerkiksi Etelä-Suomen Ratsastuksen Aluejaosto, on saanut hakemuksia sen verran, että nuorisotiimi perustetaan. Tämä luo nuorisolle ratsastuksessa aivan uuden paikan vaikuttaa ja osallistua. Ajatuksena, että he edistäisivät ratsastusurheilun näkymistä mediassa, sekä nuorten lisäisivät nuorten osallisuutta ja näkyvyyttä. Nuoret pääsevät itsenäisesti päättämään omasta toimenkuvastaan ja muokkaamaan sitä alueen nuorisovastaavan kanssa. Tämä toivottavasti innostaisi seuroja ja nuoria osallistamaan nuoria vielä enemmän mukaan.

6.2 Alueiden kehityskeskustelut

Alueilla käytiin kehityskeskustelut alueiden nuorisovastaavien kanssa. Nämä ideoitiin heti työn alussa ratsastajainliiton nuorisokoordinaattorin kanssa. Alueiden nuorisovastaavien kyselyyn tehtiin nuorisovastaavien toimenkuvasta johdettuja kysymyksiä. Kysely tehtiin joului-tammikuun vaihteessa. Kehityskeskustelut käytiin tammikuun lopulla. Suomen Ratsastajainliiton lasten ja nuorisotoiminnan koordinaattori kävi jokaisen alueen nuorisovastaavan kanssa noin puolen tunnin keskustelun, siitä mitä toiveita, tavoitteita nuorisovastaaville oli ja mitä nuorisotoimintaa voisi alueella olla. Tästä oli suuri apu. Keskustelussa pystyttiin keskittymään vain yhden alueen ja tämän vastaavan toimintaan ja osaamiseen. Siihen mihin jokainen itse kaipaa apua. Nuorisoi-

koordinaattorin on helpompi tukea toimintaa, kun on itse selvillä mitä ollaan järjestämässä ja miten voi auttaa nuorisovastaavaa toimimaan. Tämän jälkeen usea vastaava järjesti tapaamisen oman alueensa nuorisovastaaville.

6.3 Nuorisotyön opas

Ennen omaa kehittämistyötäni luin Sanni Uusitalon opinnäytetyön, ettei tulisi kahta samanlaista työtä. Hänen opinnäytetyön kyselyssä kävi selkeästi ilmi, että nimenomaan materiaaleja tarvittaisiin avuksi, helpottamaan työn tekoa. (Uusitalo 2017, s. 24). Tästä muodostui idea oppaan kirjoittamiseen. Ajatuksena oli tiedon ja toiminnan monistaminen. Myös omassa kyselyssäni terveisissä materiaalitoiveet nousivat useassa kohdassa esiin.

Nuorisotyön opas sisältää tietoa nuorisotyön käsitteistä, kuten osallistamisesta ja liikuntakasvatuksesta. Oppaassa on ohjeita ja ajatuksia kilpailuiden, kerhon, sekä tapahtumien suunnittelusta ja järjestämisestä. Se sisältää erilaisia tarkistuslistauksia, ohjaamisen ohjeita ja hevoskerhon perustamista. Oppaassa on otettu huomioon kyselyiden tuloksia ja kirjattu apuvälineitä suosittujen tekemisten järjestämiseen. Monistettu hyviä käytäntöjä eteenpäin kaikkien seurojen käytettäväksi. Olen myös halunnut tuoda mukaan turvallisuuden ja lain tapahtumien järjestämisessä, niin toimisimme kaikki samalla tavalla ja oikein. Turvallisuus on myös yksi ratsastajainliiton prioriteeteistä.

Lisäksi oppaalla pyritään siihen, että nuorisotyötä seuroissa suunniteltaisiin paremmin, sekä opittaisiin siihen, että työstä pyydettäisiin myös palautetta, jolla taas voi olla suurikin merkitys nuorisotyön laatuun, sekä siihen miten toimintaa jatkossa voidaan kehittää. Nuorisotyön opas lanseerattiin vasta 2.5. 2018 nuorisotapaamisessa Skype-tapaamisessa. Enne tapahtumaa oli jo jaettu ”makupala” eli suunnittelu ja arviointityökalu vuoden suunnitteluun Facebook ryhmään. Opas sisältää myös tietoa niistä asioista, joita vaaditaan esimerkiksi tähtiseuramerkin saamiseksi nuorisotyössä. Oppaan tavoitteena on myös laatu ratsastuksen nuorisotyössä.

6.4 Tavoitteiden asetanta-lomakkeet

Tavoitteiden asetanta-lomakkeet tehtiin alueiden nuorisovastaaville, mutta niistä myös muokattiin nuorisotyön oppaaseen seuroille oma versio. Lomakkeiden ajatus lähti omasta työstäni. Siitä, että jäin raportoidessani toiminnasta miettimään kuinka tärkeää on suunnitella ja sitten aika- ajoin arvioida sitä omaa toimintaa. Näin myös työnantajani vaati minulta. Työnantajalle piti raportoida tietyin väliajoin siitä, mitä on tehty ja miten se omasta mielestä oli toiminut. En kuitenkaan halunnut lähteä vaatimaan kuukausittaista raportointia vapaaehtoisilta toimijoilta, vaan uskon, että jokainen voi tehdä itsearviointia. Kun teemme paperille tavoitteita, niin alamme tietoisesti pyrkimään niitä kohti. Lomakepohja on lähtenyt muokkautumaan omasta toiminnastani, sillä itse tein seuran puheenjohtajana toimiessani itselleni vuositaulukkoa, jotta pysyn paremmin selvillä siitä, että milloin pitää olla tekemässä mitään ja paljonko siihen tarvitaan rahaa. Halusin kuitenkin, että tässä lomakkeessa ensi hiukan suunniteltaisiin toimintaa ja pohdittaisiin tavoitteita ja sitä, miten alueen nuorisovastaava voisi paremmin tavoittaa seurat. Uskon, että tässä on yksi suurista ongelmista.

Lomakkeessa asetetaan tavoitteet koko vuodelle. Lähdetään siitä, että pohditaan paljonko rahaa, on käytettäväksi. Millaisia alueen tapahtumia, kisoja, luentoja, järjestetään tänä vuonna. Pohditaan tiedotusta, että mistä seurat tietävät kuka toimii nuorisovastaavana. Miten voi parhaiten toimia heidän tukena ja kartoittaa seurojen tuen tarvetta. Miten voin aktivoida seurojen työtä. Miten kannustetaan ja palkitaan aktiivisia toimijoita tai miten yleensäkin selvitetään ketkä ovat aktiiveja. Mukana on vuosisuunnitelma, jossa on kuukaudet, ja kuukausittain voi kirjata, mitä pitää tiedottaa tai ottaa yhteyttä, mikä tapahtuma, mikä kilpailu tai muuta ja paljonko on rahaa käytettävissä. Ajatuksena olisi, että tavoitteisiin palattaisiin 1-3 kk:n välein ja pohdittaisiin seuraavia kysymyksiä: Miten olen saavuttanut tavoitteet? Mitä voisין parantaa? Mitä uutta voisין vielä tuoda? Tarvitaanko tavoitteisiin/tapahtumiin muutoksia?

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Alueiden nuorisotyö on ollut tutkimuksen mukaan pääasiassa teorialuentojen, hevos-taitokilpailujen järjestämistä, sekä retkien järjestämistä hevosalan tapahtumiin. Tämän lisäksi on toimittu enemmän tiedottajana. Sosiaalipedagogiikan yksi tärkeistä ai-

heista on innostajana toimiminen, jonka näkisin olevan yksi alueiden nuorisovastavien tärkeimmistä tehtävistä. Tässä olisi ratsastajainliitolla esimerkiksi yksi koulutuksen aihe. Alueilla myöskin nuorten osallistaminen on tällä hetkellä yksi suurimmista työnalla olevista aiheista, kun alueet yrittävät saada nuorisotiimejä käyntiin.

Nuorisotyötä ja kasvatustyötä tehdään ratsastusseuroissa jo todella paljon. Työ oikeastaan vielä enemmän avasi minulle, että miten paljon todella tehdään. Talleilla nuoret kuuluvat yhteisöön ja saavat paljon mahdollisuuksia osallistua. Heitä osallistetaan niin seuran päätöksiin kuin tallityöhön ja huolehtimaan hevosista. Tutkimukseen vastanneista 108 seurasta 47:ssä on nuorisojäsen hallituksessa. Monessa seurassa nuoret pääsivät mukaan toiminnan suunnitteluun, osallistumaan kerhoihin tai kerhojen vetämiseen. Ratsastus on vain yksi osa toimintaa, vaikka se näyttäytyy ulospäin suurimpana osana toimintaa. Seurat järjestävät nuorille retkiä, koulutuksia, tapahtumia ja kilpailuja, sekä ihan yhdessä oloa. Suurin yksittäinen yhteisöllinen me-henkeä kohottava tapahtuma oli pikkujoulut. Liikuntakasvatuksen keinoja käytetään ihan normaalisti toiminnassa, mutta sen lisäksi seurat ovat tarjonneet erilaisia teoria luentoja, mahdollisuuksia oheisliikuntaan ja valmennusleirejä. Tutkimuksen mukaan hevokerhojen lisäksi tallit järjestivät muitakin erilaisia kerhoja. Niitä oli monenlaisia, osa kerhoista keskittyi urheilukasvatukseen ja valmennukseen, osa selkeästi yhteisöllisyyteen, yksi jopa sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan. Kerhojen pitäminen on helppo tapa lisätä osallisuuden kokemuksia. Osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksia nuoret saavat myös osallistumalla päätöksen tekoon seuroissa. Seurat mielestäni osallistavat nuoria jo melko paljon, mutta esimerkiksi osallisuuden portaat ovat sellaiset, josta seurat tulevat jatkossa hyötymään. Osallisuuden portaat helposti selventävät sen osallisuuden määrän, joka nuorille annetaan, ettei sitten kävisi sellaista muka osallistamista, jossa aikuiset kysyvät, mutta tekevät kuitenkin toisin.

Kyselyillä ei kuitenkaan selvitetty sitä, miten sosiaalipedagoginen toiminta näkyy seuroissa. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan keinot ovat niitä ihan jokapäiväisessä toiminnassa tapahtuvia keinoja. Hevosen avulla opetetaan nuorille elämänhallinnan taitoja, kuten arkirytmien, unen tai ravinnon tärkeys. Hevonen ja yhteisö opettaa nuorille myös sosiaalisia ja yhdessä toimimisen taitoja. Tässä työssä pyrin tuomaan esiin sitä, että talleilla tapahtuva päivittäinen toiminta on tärkeää kasvatustyötä. Sillä luodaan edellytyksiä kasvaa fiksuksi aikuiseksi ja hyvään elämään. Ehkä näkyväksi tuominen on ensin tärkeää seuroille itselleen, joissa työtä tehdään, mutta ei ehkä aina osata

nähdä sitä nuorisotyönä ja tärkeänä kasvatustyönä. Nuorisotyön oppaassa tuon esiin ihan päivittäisen toiminnan tärkeyttä. Seuroissa voitaisiin toteuttaa enemmänkin yhteisöpedagogiikan keinoja. Tästä hyvänä esimerkkinä Helsingissä toimiva Fallkullan eläintila, jossa nuoret hoitavat ja ruokkivat eläimiä.

Fallkullan kotieläin talo on Helsingin kaupungin nuorisotalo, jonka toimintaperiaatteena on nuorisotyön tekeminen kotieläinten avulla. Toiminta on perustettu vuonna 1989 Ruotsista tulleen eläinavusteisen toimintaperiaatteen mukaisesti. Fallkullassa asuu hevosia, lemmiä, lampaita, possuja, kanoja, ankkoja, vuohia ja kaneja. (Ahtola & Pöllänen 2016. s.7)

Fallkullassa toimii seitsemän nuoriso-ohjaajaa ja työnjohtaja. Fallkullassa nuoret voivat tehdä erilaisia töitä, kuten navettatöitä, hoitaa eläimiä, tehdä piha- ja puutarhahommia ja erilaisia käsitöitä. Toimintaan voivat osallistua 9-17 vuotiaat pääkaupunkiseudulta. (Fallkullan kotieläintila 2019)

Fallkullan toiminnassa käytetään yhteisökasvatuksen ja eläinavusteisen toiminnan keinoja. Ratsastusseurojen työskentely on hyvin samanlaista kuin Fallkullan työskentely. Ratsastusseuroilla on tutkimuksen mukaan paljon koulutettuja kerhojen ohjaajia, mutta ehkä tällä saralla voisi olla hyötyä myös ihan ammattimaiselle nuoriso-ohjaamiselle. Erityisesti yhteisöpedagogeilla olisi ammattitaitoa tarttua tällaiseen haasteeseen. Usein ratsastuksen nuorisotyö ajatellaan ratsastuksen ja hevostoiminnan kautta, mutta mitä jos käännettäisiin ajatus ja tehtäisiin nuorisotoimintaa ratsastuksen ja hevostoiminnan keinoin. Muuttaisiko tämä ajatusmaailmaa? Voisiko ajatella ratsastuksen nuorisotoimintaa sen kautta, että meillä olisikin toiminnallinen nuorisotalo, jossa toimintaa järjestettäisiin hevosten avulla sosiaalipedagogisin keinoin. Silloin nuorisotyön taustalla olisi teoreettinen pohja yhteisöpedagogiikan kentältä. Ongelmaksi toki voi muodostua se, että mikä on tallin yritystoimintaa ja mikä seuran vapaaehtoistoimintaa. Tämä on muutoinkin aika häilyvä raja välillä seuratoiminnassa, että osataanko vetää rajaa siihen, mikä kuuluisi yrityksen hoidettavaksi ja mikä taas seuran.

Työ tuotti nuorisotyön tueksi materiaalia. Alueiden nuorisovastaaville suunnittelun ja toiminnan tueksi tavoitteiden asetanta- lomakkeet ja seuroille nuorisotyön oppaan, jossa monia työkaluja toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Lisäksi hieman teoriaa nuorisotyöstä. Mielestäni olisi hyvä pohtia myös nuorisotyötä tekevien kouluttamista ja panostaa siihen. Usein järjestöissä ajatellaan, että vapaaehtoistyötä

tekeviltä ei voi vaatia tai se ei voisi olla tavoitteellista. Tätä myyttiä voitaisiin rikkoa ja sillä päämäärättömyys on useimmiten suurempi syy lopettaa kuin se, että toiminnalta vaaditaan tuloksia. Silloin on selkeä päämäärä mihin pyrkiä.

SRL:n alaisilla talleilla ja seuroilla pitää toimia koulutetut valmentajat vain niin voi päästä SRL:n jäsentalliksi. Se on hyvä ja tärkeä asia, että valmentajat ovat koulutettuja ja heillä on hallussaan liikuntakasvatuksen keinot. Seurat ovat panostaneet hevoskerho-ohjaajakoulutuksiin ja tutkimuksen mukaan vastanneista seuroista 75% oli koulutettu hevoskerhonojaaja. Tämä saattaisi antaa viitteitä siitä, että seurat olisivat valmiita kouluttamaan nuorison kanssa tekeviä vapaaehtoisiaan. Näkisin, että voisi olla tarvetta tällaiselle koulutukselle seuroissa. Koulutettu nuorisotyön ohjaaja toimii laadukkaammin ja paremmalla tietotaidolla. Tässä voisi olla ratsastajainliitolle hyvä tavoite, että mahdollisimman moni ohjaaja saataisiin koulutettua. Seuroissa tehtävä nuorisotoiminta tehdään yleensä vapaaehtoistojoin, joten jos haluamme laadukasta ja tavoitteellista nuorisotyötä, niin koulutus voisi olla hyvä ”palkka”. Voisiko nuorisovastaaville esimerkiksi järjestää koulutuksia, vaikka joka vuosi. Erityisesti uudet aloittelevat nuorisovastaavat voisivat hyötyä koulutuksesta ja muiden tapaamisesta. Olisiko mahdollista, että ratsastajainliitto tekisi tästä jopa hankkeen ja hakisi tälle hankerahoitusta. Pohdin myös, että voisiko alueita jotenkin vastuuttaa siitä, että koulutusta nuorisotoimijoille tulisi järjestää. Pohdintaan voisi ottaa sen, että voisiko SRL/alueet järjestää nuorisovastaavan koulutusta.

Hytönen (1996, 51) huomauttaa, että esimerkiksi kirkon nuorisotyön paradoksi suhteessa yhteiskunnan instituutioihin on se, että vaikka muutoin mietitään, että miten nuoret saisi motivoitua oppimaan, niin kirkossa nuorisotyön perusta on juuri koulutus, esimerkiksi isoskoulutus. (Yeung 2002, 84) Selkeästi siis muiden ohjaaminen ja koulutus kiinnostaa.

Nuorisotyö seuroissa on jo melko hyvällä mallilla. Sitä voidaan kehittää urheilukasvatuksen ja sosiaalipedagogisin keinoin. Osallisuuden keinoja voidaan vielä kehittää ja saada yhä useampi seura käyttämään osallisuuden keinoja. Nuorisotyötä voidaan myös kehittää panostamalla toiminnan suunnitteluun ja arviointiin, sekä nuorten osallistamiseen. Toiminta on paljon laadukkaampaa, kun se on suunniteltua ja otettu mm. turvallisuustekijät huomioon. Näihin asioihin löytyy apuvälineitä nuorisotyön oppaasta.

Tällä hetkellä alueiden nuorisotyötä kehitetään nuorisotiimejä perustamalla. Mielenkiinnolla odotan mitä kaikkea se tuokaan tullessaan.

Pohdin sitä, että millä keinoin nuorisotyötä alueilla voitaisiin tehdä jotenkin tavoitteellisemmaksi? Olisiko esimerkiksi mahdollista pyytää alueiden työntekijöiltä suunnitelmat siitä mitä ovat ajatelleet tulevana vuonna järjestää. Yhtä lailla alueet voisivat pyytää seuroilta nuorisotoimintasuunnitelmat

Alueiden nuorisovastaaville tehty kysely kertoo, että nuorisovastaavan toimenkuva ei ole vielä kovin hyvin jalkautettu. Vain osa toimii sen mukaisesti. Erityisesti olisin huolissani siitä, miten aluetoimijat tiedottavat ja pitävät yhteyttä seuroihin. Pohdin myös sitä, että tavoittaako esimerkiksi Facebook tiedottaminen nuoria? Lisäksi Facebookin ikäraja on 13-vuotta. Siihen pitäisi löytää muita keinoja. Alueen nuorisovastaava voisi olla seuroihin enemmän yhteydessä. Olisiko esimerkiksi mahdollista alueille jakaa seurojen sähköpostiosoitteet, jotta hän voi lähettää suoraan seuroille postia. Viime vuonna tullut yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) asettaa tälle varmasti haasteita, mutta on varmasti siitä huolimatta toteutettavissa.

Näkisin mielelläni alueiden nuorisovastaavat innostajana ja mahdollistajana, jolloin tiedottaminen nousee isompaan rooliin. Tietävätkö kaikki seurat edes, että alueella on nuorisovastaava, jos hän ei ole koskaan esittäytynyt. Aluevastaavat on vastanneet, että he ovat seuroihin yhteydessä, mutta oma henkilökohtainen kokemukseni on, että meidän seurassa meni pitkään, ennen kuin kukaan edes tajusi, että alueella on joku, joka vastaa nuorisotoimesta. Eli jos ei aktiivisesti itse etsi tietoa, niin tieto ei tule luoksekaan. Tämä voisi hyvin olla toisinpäin, että alue/SRL aktiivisesti lähestyisivät seuraa tiedon kera. Tämä kaikki toki pätee myös muihin alueiden hallituksessa oleviin. Pohdin voisiko seuroille lähettää vaikkapa sähköpostitse tiedon siitä, ketkä heidän alueen asioista päättävät ja heidän terveiset ja ehkä jopa yhteystiedot. Uskoisin, että näin toisivat itsensä helpommin lähestyttäviksi ja ehkä seurat ottaisivat helpommin yhteyttä.

Nuorisovastaaville on olemassa oma Facebook ryhmä. Siihen olisi hyvä sopia joku keskustelun aloittaja, sillä keskustelua ei juurikaan ole. Sitä voisi olla, jos olisi joku keskustelunaloittaja sovittu.

Vaikka kyselyssä alueiden nuorisovastaavat olivatkin vastanneet, että nuorisotyö näkyy toimintasuunnitelmassa, niin ehkä olisi hyvä aina syksyisin tarkistaa, että se oike-

asti näkyy ja että sille on jonkinlainen suunnitelma. Tällä hetkellä alueiden omilla nettisivuilla näkyvissä toimintasuunnitelmissa vuodelle 2019 nuorisotyö on mainittu vain koulutuksen yhteydessä. Nuorisotyön pitää mielestäni alueilla olla muutakin kuin hevoskerho-ohjaajien koulutusta. Mielestäni siihen pitää löytyä jonkinlainen suunnitelma.

Jäin työn myötä miettimään, että pitäisikö Ratsastajainliitossa voitaisiin pohtia alueiden nuorisovastaavien rooli uudestaan. Voisiko se olla esimerkiksi erikseen haettava rooli. Pidän sitä kuitenkin erittäin tärkeänä alueen nuorisotyön kannalta. Alueen nuorisovastaava voisi olla innostaja, mahdollistaja, ryhmäyttävä, tuki ja apu seuroille. Monella alueella on todella hyviä nuorisovastaavia, mutta se mikä mietityttää, että kun tehtävät jaetaan hallitukseen valituiden kesken, niin voiko käydä niin, että nuorisovastaavan tehtävä vain jaetaan jollekin hallituksesta. Ehkä tällä tyypillä ei juuri olekaan intohimoa nuorisotyöhön. Miten siis löytää hallitukseen sellaisia ihmisiä, joilla tähän on paloa? Siksi mietin, että sitä voisi pohtia, että olisiko kuitenkin kannattavampaa hakea nuorisotyön vapaaehtoista tuohon rooliin? Tai, että jos alueella ei ole kovin innostunutta tähän tehtävään, niin voisiko ohjeistaa alueita siinä tapauksessa hakemaan tähän erikseen toimijaa?

Kehityskeskustelut, ovat mielestäni aivan loistava idea. Niitä olisi mielestäni syytä jatkaa joka vuosi. Vaikka kyseessä olisi puoli tuntia, niin siitä voi alueen nuorisovastaava saada virtaa ja puhtia omaan työhönsä. Yhdessä voisi samalla miettiä, että missä ne omat vahvuudet on ja miten ne voisi valjastaa parhaiten käyttöön. Sekä sen missä tarvitsee apua ja tukea.

Nuorisotiimit tarvitsevat aikuisen tuekseen. Perustettavat nuorisotiimit alueilla ja seuroissa tarvitsevat aikuisen tuekseen. Nuoret tarvitsevat ohjausta siihen, miten heidän tulisi toimia ryhmässä, päätöksenteossa ja muussa toiminnassa. Ehkä tätä voisi vähän ohjeistaa alueen nuorisovastaaville.

Nuorisotyö nähdään usein rentona yhdessä olona, retkinä, hengaamisena, leikkimisenä sekä pelaamisena. Kuitenkin nämä retket ja hengaamiset ovat vain työvälineitä nuorisotyön tavoitteisiin. Nuorisotyöllä on tietoinen ohjauksellinen rooli, mutta sen työmenetelmät ovat toiminnallisia. Nuorisotyössä panostetaan käytännön toimintaan ja itse tekemiseen. Toiminnan ohessa tapahtuu vuorovaikutusta, joissa nuorilla on

mahdollisuus havainnoida ja kehittää yhteiskunnan, toisten sekä erityisesti oman toiminnan seurauksia. Ohjattu nuorisotyö tarjoaa oppimisen tilaisuuksia, yhdessä olemista, kokemista, tekemistä, sosiaalisten taitojen oppimista ja tukee näin nuorten kasvua aikuisiksi ja ”hyviksi kansalaisiksi”. (Nieminen 2007, 39)

Tehdään paljon nuorisotyötä, mutta seuroissa ja liitolla ei juurikaan ole nuorisotyön osaavia ihmisiä. Seuratyö tarvitsee yhteisöllisiä osaajia. Yhteisöpedagogin ammattitaidolle olisi tarvetta myös tällä nuorisotyön kentällä. Nuoriso- ja järjestötyö on juuri keskeistä Yhteisöpedagogin ammattiosaamista. Yhteisöpedagogi osaa kansalaistoinnin vaikuttamisen keinot ja järjestötyötä, sekä on ammattilainen nuorisotyön kentällä. Yhteisöpedagogi on myös ehkäisevän työn ammattilainen ja ehkäisevä työ nuorten parissa on myös aina kasvatusta.

Laadukas työ pohjautuu vankkaan tietoperustaan, suunnitelmallisuuteen, aitoon kohtaamiseen, nuorten osallisuuteen ja vuorovaikutukseen perustuviin menetelmiin sekä työn huolelliseen arviointiin ja kehittämiseen. (Vuohelainen & Tapio 2017, 283)

Yhteisöpedagogin alaa ovat juuri yhteisöllisyys, osallistaminen sekä pedagogiset taidot. He ymmärtävät kulttuurin vaikutuksista nuorten elämään. Sosiaalipedagogiikassa yhteisöpedagogit keskittyvät useimmin kuitenkin enemmän ryhmän ja yhteisön toimintaan kuin yksilöön. Nuorten elämässä sosiaalisilla suhteilla ja yhteisöllä on iso rooli. Yksilöllisyys ja yksilönohjaus ovat kuitenkin myös osa Yhteisöpedagogin ammattitaitoa, hänellä on taito kohdata nuoret heidän omilla ehdoillaan. Yhteisöpedagogin koulutuksessa opitaan niin vuorovaikutus- ja viestintätaitoja kuin verkostotyötä. Yhteisöpedagogit toimivat erilaisissa hankkeissa suunnittelu- ja organisaatiotaitojensa vuoksi. He ovat nuorisotyön ammattilaisia, jotka voivat hyvin toimia myös liikuntatyön saralla erilaisissa tehtävissä. Yhteisöpedagogian kentällä erityisosaamista on erityisesti ehkäisevä työ, jota tehdään juuri yhteisöllisyyden, osallistamisen, kasvatuksellisen vuorovaikutuksen ja sosiaalisen vahvistamisen keinoin. Ehkäisevällä työllä on nuoriso- ja järjestötyössä iso rooli, kun tarkoituksena on kasvattaa fiksuja aikuisia. Yhteisön kulttuuri on aina omanalaisensa ja siihen vaikuttavat sen jäsenet. Yhteisöpedagogi voi auttaa kulttuurin luomisessa ja kehittämisessä. He ymmärtävät monikulttuurisuutta ja elämän monimuotoisia erityisryhmiä. Yhteisöpedagogeilla olisi taitoa tehdä ja toimia erilaisista hankkeista. Monesti yhteisöpedagogit kehittämällä hanketoimintaa hankkeiden kautta tavallaan itse hankkivat itselleen palkan.

Voitaisiin ehkä paremmin vielä nostaa esiin, että harrastus on paljon muutakin. Voisi miettiä keinoja, miten nuorisotyötä, sitä normaalia tallityötä, hevosen hoitoa ja sen kanssa toimimista voisi nostaa näkyväksi. Miten sitä voisi mainostaa kunnille, vanhemmille, nuorille? Ainakin sosiaalipedagogista hevostoimintaa, sekä hevosavusteista voisi nostaa ja tuoda esille miten mahtavia toimintamuotoja ne ovat. Tallien hoitajakulttuuria voisi nostaa esille ja kertoa sen positiivisista vaikutuksista nuoriin. Tallien yhteisöllisyydestä voisi myös kertoa ja siitä, miten se vaikuttaa elämän laatuun. Näillä voisi mahdollisesti houkutella lisää nuoria hevostoiminnan pariin.

Ratsastuskoulujen ja -seurojen saavutettavuus. Tonttien hintojen nousu on johtanut siihen, että tallit ovat useimmiten kaupunkien ulkopuolella. Onko mahdollista esimerkiksi kansalaistoiminnan keinoin vaikuttaa päättäjiin niin, että ratsastustoiminta olisi helpommin tavoitettavissa? Julkinen liikenne tai halvemmat tilat läheltä kaupunkia.

SRL voisi tuottaa kaikenlaista itsetulostettavaa materiaalia, kuten liikuntapasseja tms.

8 POHDINTAA

Kehittämistyö venyi vuotta pidemmäksi kuin olin suunnitellut. Välillä elämä tulee väliin. Kyselyt tehtiin jo vuosien 2017-2018 vaihteessa ja kirjallinen osuus 2019 keväällä. Kysymysten asettelua olisin ehkä hiukan muuttanut ja antanut nykyään enemmän vaihtoehtoja, mutta päätin, että käytän vanhan kyselyn materiaalin, myöskin siksi, että monesti tuntuu, että aina vaan tutkitaan ja mitään konkreettista ei tule. En halunnut tehdä siis uusia kyselyitä ilman, että näitä kyselyitä olisi käytetty. Ehkä olisi vielä kerran pitänyt jollekin ryhmälle testata kyselyiden kysymysten asettelua, jossa todennäköisesti olisin huomannut turhaan toiston, kuten kysymyksessä 10 selviää jo, onko nuorille tiloja käytössä ja seuraavassa kysymyksessä sitä kysytään erikseen. Osaan kysymyksiin olisi voinut myös lisätä vaihtoehtoja, jolloin analysointi olisi ollut helpompaa. Kyselyiden materiaalia käytetään nyt paljon tämän työn tuloksen: Nuorisotyön oppaan sivuilla. Sinne on saatu paljon kirjattua seurojen ehdotuksia, sekä erilaisia työkaluja seuroissa suosittujen tekemisten järjestämiseksi.

LÄHTEET

Ahtola, Aniela & Pöllänen, Pipsa. 2016. Poikaklubin merkitys Fallkullan kotieläintilan toiminnassa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 30.3.2019. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/117959/Ahtola_Aniela_Pollanen_Pipsa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Green Care Finland Ry. 2019. Eläinavusteiset menetelmät. Viitattu 1.4.2019. <http://www.gcfinland.fi/green-care-/menetelmat/elainavusteiset-menetelmat/>

Fallkullan kotieläintila.2019. Viitattu 3.4.2019 <http://fallkulla.munstadi.fi/>

Fedotoff, Jaana.2013. Yhteisöllinen kehittäminen keskiössä. Kokemuksia nuorten tieto- ja neuvontatyön aluekoordinointimallin kehittämisestä. Teoksessa, Kylmäkoski, Merja (toim.). Avauksia yhteisöjen osaamisen kehittämiseen. Yhteisöpedagogit (yamk) muutoksen mahdollistajina. Sarja F 17. Katsauksia ja aineistoja. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Hakanen, Tiina & Myllyniemi, Sami & Salasuo, Mikko (toim.). 2019. Oikeus liikkua. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja, 2019:2. Viitattu 31.3.2019. http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/644/Lasten_ja_nuorten_vapaa-aikatutkimus_-_Oikeus_liikkua_Verkkojulkaisu.pdf

Heikkilä, Tarja. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Edita Publishing Oy

Helsingin kaupunki. 2019. Kulttuuri ja vapaa-aika. Nuorison palvelukokonaisuus. Viitattu 3.4.2019. <https://www.hel.fi/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/fi/tietoa-meista/nuorison-palvelukokonaisuus/nuorison-palvelukokonaisuus>

Horelli, Liisa & Haikkola, Lotta & Sotkasiira, Tiina. 2017. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 217-242. Helsinki. Nuorisotutkimusseura.

Kananen Jorma. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2015

Koski, Pasi. 2007. Liikunnan ja urheilun seuratoiminta nuorisotyönä. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 299- 319. Helsinki. Nuorisotutkimusseura.

Kurki, Leena (toim.) & Nivala, Elina. 2006. Hyvä ihminen ja kunnon kansalainen: johdatus kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere. Tampere University Press.

Liikunnan ja urheilun nuorisokomitea. 2019. Viitattu 3.4.2019 <https://www.nuoretliikuntavaikuttajat.fi/>

Merikivi, Jani & Myllyniemi, Sami & Salasuo, Mikko (toim.). 2017. Media hanskassa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta. Viitattu 31.3.2019 https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/media_hanskassa.pdf

Nieminen Juha. 2007. Vastavoiman hahmo - Nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala Tommi & Sell Anna (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 21- 43. Nuorisotutkimusverkosto.

Nivala, Elina & Ryyänänen, Sanna. 2017. Sosiaalipedagoginen viitekehys nuorisoalan työssä. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.). Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. 75-92. Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Nuorisoseurat. 2016. Nuorisoseurojen osallisuuden portaat. Viitattu 1.4.2010. https://nuorisoseurat.fi/wp-content/uploads/2016/12/Nuorisoseurojen_osallisuusportaat.pdf

Pennanen, Silja & Viitala, Veera. 2013. Nuoret kulttuuritapahtuman järjestäjinä. Osallisuutta sosiokulttuurisen innostamisen menetelmin. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 1.4.2019. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56318/Viimeistelty%20oppari%2026.4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Pitkänen, Anna-Kaisa 2008. Hevosvoimia. Hyvää oloa hevosharrastuksesta. Helsinki. Kirjapaja.

Salo, Petri. 2002. Yhteisökasvatus - taustaa, käsitteistöä ja toimintamuotoja. Teoksessa Sivonen, Seppo (toim.). Yhteisö kehittämisen kentällä. Joensuu. Joensuun yliopisto.

Silja Pennanen, Veera Viitala. 2013. Nuoret kulttuuritapahtuman järjestäjinä. Osallisuutta sosiokulttuurisen innostamisen menetelmin. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.4.2019 <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56318/Viimeistelty%20oppari%2026.4.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta SPHT 2019. Viitattu 1.4.2019. <https://www.hevos-toiminta.net/>

Suomen Ratsastajainliitto. 2019. Ratsastuksen tunnuslukuja 2018. Sähköposti Hämäläinen, Sanna. 7.4.2019

Suomen Ratsastajainliitto. 2019. Viitattu 31.3.2019 <https://www.ratsastus.fi/srl/>

Suomen Ratsastajainliitto. Suomen Ratsastajainliiton toimintakertomus ja tilinpäätös 2017. 2018. Viitattu 20.4.2019. https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/1365/toimintakertomus_srl_2017.pdf

Suomen Ratsastajainliitto. 2014. Ratsastuksen valinnat. Suomen Ratsastajainliitto. Viitattu 21.4.2019 https://www.ratsastus.fi/site/assets/files/2860/kaviouralla_syyskokoukseen.pdf

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2018. Lastensuojelun käsikirja. Lapsen osallisuus. Viitattu 1.4.2019. <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/lastenosallisuus#otsikko3>

Uusitalo, Sanni 2017. Buustia ratsastuksen nuorisotoimintaan!. Suomen Ratsastajainliitto ry:n nuorisotoiminnan kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Viitattu 28.3.2019

Vepsä, Kari & Syrjälä, Pirjo & Pussinen, Anne & Paanetoja, Jaana. 2003. Ratsastus harrastuksena. Helsinki. Edita Publishing Oy.

Vesikansa, Sari. 2002. Demokratia kouluissa ja nuorisotyössä. Teoksessa Greschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoita. Artikkeleita osallisuudesta. 11-30. Helsinki. Suomen kuntaliitto.

Yeung, Anne Birgitta. 2002. Nuorten osallisuus vapaaehtoistoiminnassa ja seurakunnassa. Teoksessa Greschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoita. Artikkeleita osallisuudesta. 76- 89. Helsinki. Suomen kuntaliitto.

LIITTEET

LIITE 1.

Kysely seuran nuorisotoiminnasta

1. Onko seurassanne nuorisotoimintaa?

- Kyllä
 Ei

2. Onko seurassasi nuorisotoiminnasta vastaava nimetty henkilö tai tiimi ?

- Kyllä, nimetty henkilö
 Kyllä, nimetty tiimi
 Ei nimettyä henkilöä tai tiimiä

3. Seurassani toimii heppakerho?

- Kyllä
 Ei

4. Seurassani toimii jokin muu nuorisokerho?

- Kyllä, mikä?
 Ei

5. Onko kerhon ohjaaja käynyt Hevoskerhon ohjaaja koulutuksen? Voit valita usean

vaihtoehdon

- Kyllä
 Ei, mutta on käynyt jonkun muun ohjaajakoulutuksen, minkä?
 Käynyt lisäksi jonkun muun ohjaajakoulutuksen, minkä?
 Ei ole käynyt
 Meillä ei ole kerhotoimintaa
 En osaa sanoa

6. Millä tavoin nuoret voivat osallistua seuran toimintaan? Voit valita usean valinnan.

- Nuorisojäsen hallituksessa
 Nuorten oma ryhmä
 Nuorilla omia vastualueita seuran hallituksessa
 Seuran tapahtumien ja kilpailujen järjestäminen
 Heppakerho-ohjaajana toimiminen
 Muun toiminnan vetäjinä, mikä muu toiminta?
 Muuta, mitä?

7. Millaisia nuorisotapahtumia olette järjestäneet vuonna 2017? Voit valita usean vaihtoehdon.

- Retki hevosalan tapahtumaan
 Retki ratsastuskilpailuihin
 Nuorten itse suunnittelema tapahtuma
 Seuran pikkujoulut, joissa nuoret huomioitu
 Hevostaitokilpailut
 Hevostaito tapahtuma
 Merkkisuoritus tapahtuma
 Nuorten valmennusleiri
 Ratsastukseen, liikuntaan tai hevostaitoihin liittyvä teoria luento
 Oheisliikuntaa nuorille, mitä?
 Muuta, mitä?

8. Nuoret osallistuvat seurassani toiminnan suunnitteluun?

- Kyllä, miten?
- Ei

9. Miten toiminnasta tiedotetaan? Voit valita useamman vaihtoehdon

- Instagram
- Facebook
- WhatsApp
- Jokin muu sosiaalinen media, mikä?
- Seuran nettisivut
- Tallin nettisivut
- Tallin seinä
- Kuukausikirje
- Sähköposti
- Muu, mikä?

10. Miten seuran hallitus ottaa huomioon nuorisotoiminnan? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Nuorisotoiminta on mainittu toimintasuunnitelmassa
- Nuorisotoiminnalle on budjetoitu rahaa
- Tukemalla muutoin rahallisesti
- Tarjoamalla nuorisolle tiloja käyttöön
- Tarjoamalla aikuisten tukea
- Tarjoamalla nuorille koulutuksia
- Tarjoamalla nuorille koulutuksia ja tapahtumia seuran ulkopuolelta
- Nuorisojäsenet hallituksessa
- Kysymällä ja kuuntelemalla aidosti nuorten toiveita
- En osaa sanoa

11. Onko nuorisotoiminnalle järjestetty joku tila jossa toimia?

- Kyllä
- Ei

12. Onko seuranne nuorisotoiminta mielestäsi suunnitelmallista?

- Kyllä
- Ei

13. Onko seurasi saanut tukea nuorisotoiminnan toteuttamiseksi?

- Kyllä, mitä?
- Ei

14. Onko sinulla tai seurallasi, joku hyvä käytäntö tai idea, jonka haluaisit jakaa muille ratsastuksen nuorisotoimijoille?

15. Kirjoita alle palautteesi, toiveesi ja kommenttisi ratsastuksen nuorisotoiminnasta.

LIITE 2.

Kysely alueiden nuorisovastaaville

1. Pidätkö yhteyttä muiden nuorisotoiminnassa mukana olevien kanssa? Voit valita useitavaihtoehtoja

- Pidän yhteyttä muiden alueiden nuorisovastaaviin
- Pidän yhteyttä nuoriin päättäjiin
- Pidän yhteyttä seurojen nuorisovastaaviin
- Pidän yhteyttä SRL:ään
- en ole yhteydessä muiden kanssa

2. Kuinka usein olet yhteydessä heihin? Voit valita useamman vaihtoehdon ja tarkentaa miten usein olet mihinkin ryhmään yhteydessä

- viikottain
- kuukausittain
- silloin tällöin
- harvoin
- en ole ollenkaan yhteydessä

3. Miten pidät yhteyttä tai tiedotat oman alueesi seurojen nuorisovastaavia? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Sähköpostilla
- Puhelimitse
- Facebookilla
- WhatsAppilla
- Snapchatilla
- Muu sosiaalinen media, mikä?
- En ole ollut yhteydessä
- Muu, mikä?

4. Millaisia tarpeita alueen seuroilta on noussut esiin koskien nuorisotyötä?

5. Palkitaanko alueellasi aktiivisia nuorisotoimijoita/seuroja?

- Kyllä, miten?
- Ei

6. Miten alueesi hallitus on ottanut nuorisotyön huomioon?

- Nuorisotyö näkyy alueen toimintasuunnitelmassa
- Nuorisotyölle on kohdistettu budjetissa rahaa
- Nuorisotyötä käsitellään kokouksissa
- Nuorisotyölle on varattu tiloja käytettäväksi
- Nuorten ääni tulee kuuluviin, kun hallitus tekee päätöksiä
- Kysymällä ja kuuntelemalla aidosti nuorten toiveita ja ideoita
- Hallitus tekee työtä nuorten terveiden elintapojen eteen
- Jotain muuta, mitä?
- Mielestäni ei ole ottanut huomioon
- En osaa sanoa

7. Onko alueesi nuorisotoiminta mielestäsi suunnitelmallista?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

8. Millaisia tapahtumia olette alueellanne järjestäneet?

- Keppihevostapahtuma
- Retki hevosalan tapahtumaan
- Retkiä kilpailuihin
- Hevostaitotapahtuma
- Hevostaitokilpailu
- Nuorten itse suunnittelema tapahtuma
- Merkkisuoritus tapahtuma
- Nuorten valmennusleiri
- Ratsastukseen, liikuntaan tai hevostaitoihin liittyvä teoria luento
- Oheisliikuntaa nuorille, mitä?
- Muuta, mitä?

9. Onko alueellasi käytetty rahaa nuorisotoiminnan kehittämiseen? (esim. liiton seura- ja harrastetukea)

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

10. Tarvitsetko ja saatko apua nuorisotoiminnan järjestämiseen? Voit valita useamman vaihtoehdon

- Tarvitsem apua toiminnan järjestämiseen usein
- Tarvitsem apua toiminnan järjestämiseen silloin tällöin
- En tarvitse apua toiminnan järjestämiseksi
- Olen saanut apua muilta alueen hallituksessa
- Olen saanut apua SRL:ltä
- Olen saanut apua seurojen nuorisovastaavilta
- Olen saanut muuta apua, mitä?

11. Minulla on riittävät "työvälineet" tehtäväni hoitamiseksi hyvin?

- Kyllä
- En osaa sanoa
- Ei ole ja jos ei, niin millaisia "työvälineitä" tarvitsisit?

12. Miten alueesi nuorisotoimintaa voisi mielestäsi parantaa?

13. Onko sinulla joku hyvä käytäntö, idea, toiminta-tapa, jonka haluat jakaa muiden käytettäväksi?

14. Halutessasi voit kirjoittaa alle palautteet, ajatukset ja toiveet koskien ratsastuksen nuorisotoimintaa

LIITE 3.

ALUEIDEN NUORISOVASTAAVILLE VUODEN SUUNNITTELUUN

NUORISOTYÖN TAVOITTEET VUODELLE _____.

Miten paljon rahaa on nuorisotoimintaan käytettävissä tänä vuonna? Mihin se on suunniteltu käytettäväksi?

Miten tiedotan seuroille, kuka toimii heidän apunaan alueella? Miten aion tukea seuroja ja nuorisovastaavia? Miten kartoitan heidän tarpeitaan?

Miten tiedotan seuroja erilaisista tapahtumista, kilpailuista ja liiton ajankohtaisista asioista?

Mitä tarvitsen, jotta voin toteuttaa tiedottamisen hyvin?

Millaisia alueen järjestämiä nuorisotapahtumia järjestetään tänä vuonna?

Millaisia nuorille suunnattuja kisoja järjestetään tänä vuonna?

Millaisia nuorille suunnattuja luentoja tms. järjestetään tänä vuonna?

Miten tuen seuroja järjestämään nuorisotapahtumia ja kursseja?

Miten kannustamme ja palkitsemme alueen aktiivisia nuorisotoimijoita (nuoria/nuorten kanssa toimivia/seuroja)? Miten selvitän, millaista toimintaa ja toimijoita seuroissa on, jotta voimme palkita heitä?

KUU- KAUSI	TIE- DOTA/OTAYH- TEYS	TAPAH- TUMA	KILPAILU	MUUTA	€
Tammikuu					
Helmikuu					
Maaliskuu					
Huhtikuu					
Toukokuu					

Kesäkuu					
Heinäkuu					
Elokuu					
Syyskuu					
Lokakuu					
Marraskuu					
Joulukuu					

Palaa näihin tavoitteisiin esim. 1-3kk:n välein ja pohdi:

Miten saavuttanut tavoitteet?

Mitä voisoin parantaa?

Mitä uutta voisoin vielä tuoda? Tarvitseeko tavoitteisiin/tapahtumiin muutoksia?

LIITE 4. NUORISOTYÖN OPAS